

CULTUURRAAD
VOORDE
NEDERLANDSE CULTUURGEMEENSCHAP

ZITTING 1979- 1980

Nr. 9

HANDELINGEN

Vergadering van dinsdag 3 juni 1980

INHOUDSOPGAVE

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Afwezig met kennisgeving, blz. 255

NIEUW LID VAN DE RAAD, blz. 255

ONTWERP VAN DECREET

Indiening en verzending, blz. 255

VOORSTELLEN VAN DECREET

Indiening en verzending, blz. 255

VERSLAG

Indiening, blz. 255

JAARVERSLAG

Indiening, blz. 255

MOTIE VAN ORDE

Sprekers: de heer F. SWAELEN, mevrouw R. DE BACKER-VAN OCKEN, Minister van de Vlaamse Gemeenschap, blz. 255

VRAGEN (R.v.O. art. 52)

1. Vraag van de heer A. LARIDON tot de Minister van de Vlaamse Gemeenschap (R. DE BACKER-VAN OCKEN) over de oprichting van een gemeentelijke raad voor cultuur en culturele vrijetijdsbesteding te Bredene, blz. 256
2. Vraag van de heer W. SEEUWS tot de Minister van de Vlaamse Gemeenschap (R. DE BACKER-VAN OCKEN) over het uitblijven van de indiening van de begrotingen voor 1980 bij de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap, blz. 257

ONTWERP VAN DECREET tot oprichting van een openbare instelling genaamd «**Commissariaat-Generaal van de Nederlandse Cultuurgemeenschap in België voor de buitenlandse culturele samenwerking**»

— 94 (1979-1980)-Nrs. 1 tot 9

Algemene bespreking, blz. 258

Sprekers: de heren A. STEVERLYNCK, verslaggever, P. VAN GREMBERGEN, W. SEEUWS, K. POMA, D. COENS, L. VAN GEYT, R. GHEYSEN, W. KUIJPERS, mevrouw R. DE BACKER-VAN OCKEN, Minister van de Vlaamse Gemeenschap

Artikelsgewijze bespreking, blz. 275

Sprekers: P. VAN GREMBERGEN, W. JORISSEN, L. VAN GEYT

VASTE NATIONALE CULTUURPACTCOMMISSIE

Benoeming van 2 vaste en 2 plaatsvervangende leden, blz. 278

ONTWERP VAN DECREET tot oprichting van een openbare instelling genaamd «**Commissariaat-generaal voor de internationale culturele samenwerking van de Nederlandse cultuurgemeenschap in België**».

— 94 (1979- 1980)-Nrs. 1 tot 9

Naamstemming, blz. 279

Voorstel tot verdaging, **blz. 279**

Sprekers: de heren J. DE SERANNO, W. JORISSEN

Naamstemming, blz. 279

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN,
blz. 280

**SCHORSING EN HERVATTING VAN DE VER-
GADERING,** blz. 280

ONTWERP VAN DECREET tot oprichting van
een openbare instelling genaamd «Commissariaat-
generaal voor de internationale culturele samen-
werking van de Nederlandse Cultuur-
gemeenschap in België»
— 94 (1979-1980)-Nrs. 1 tot 9

Naamstemming (Herhaling), blz. 280

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN,
blz. 281

VRAAG OM UITLEG (R.v.O. art 49)

Vraag om uitleg van de heer G. DE ROUCK tot de
Minister van de Vlaamse Gemeenschap (A.
KEMPINAIRE) over de afbraak van een indus-
trieel gebouw en het erbij behorend torentje te
Ronse, blz. 281

Sprekers: de heren G. DE ROUCK, A.
KEMPINAIRE, Minister van de Vlaamse
Gemeenschap

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES

Wijzigingen onder de vaste en de plaatsver-
vangende leden, blz. 282

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN,
blz. 282

SCHRIFTELIJKE VRAGEN (R.v.O. art 51)

Indiening, blz. 282

VOORZITTER: de heer H. BOEL

De heer M. Olivier, Secretaris, neemt plaats aan het bureau.

De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

— *De vergadering wordt geopend om 14.35 uur.*

DE VOORZITTER : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

DE VOORZITTER: Ik deel aan de Raad mee dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden :

J. Bascour, A. Coppieters, J. De Loore-Raeymaekers, M. De Weweire, R. Hostekint, J. Gabriëls, R. Vandezande, gezondheidsredenen ;
L. Danschutter, L. Detiège, G. Temmerman, M. Vandenhove, J. van Waterschoot, J. Wyninckx, buitenslands ;
V. Anciaux, F. Cauwenberghs, H. Deleeck, E. Desutter, J. Nutkewitz, I. Van Belle, ambtsverplichtingen.

NIEUW LID VAN DE RAAD

DE VOORZITTER: Dames en heren, op 19 maart 1980 heeft de Senaat de geloofsbrieven geldig verklaard van de heer Louis Bril en hem ter opvolging van de heer Roger Declercq, die ontslag heeft genomen, uitgeroepen tot lid van de Senaat.

Op dezelfde datum heeft de heer Bril de grondwettelijke eed afgelegd en daar hij tot de Nederlandse taalgroep behoort, is hij meteen lid geworden van de Raad.

Mede namens u allen heet ik de heer Bril welkom in deze vergadering.

ONTWERP VAN DECREET**Indiening en verzending**

DE VOORZITTER: Het volgende ontwerp van decreet werd ingediend en naar de bevoegde commissie verzonden :

- Ontwerp van decreet houdende eindregeling van de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1975 — 9-A (1979- 1980)-Nr. 1. Verzonden naar de Commissie voor de begroting.

VOORSTELLEN VAN DECREET**Indiening en verzending**

DE VOORZITTER : De volgende voorstellen van decreet werden ingediend en naar de bevoegde commissies verzonden :

- Voorstel van decreet van de heer W. Kuijpers C.S. houdende erkenning van de vrije radio-omroepdiensten — 103 (1979-1980)-Nr. 1. Verzonden naar de Commissie voor mediabeleid.
- Voorstel van decreet van de heer A. De Beul houdende invoering van een officiële verlofdag op 11 juli ter gelegenheid van het feest van de Nederlandse cultuurgemeenschap — 104 (1979-1980)-Nr. 1. Verzonden naar de Commissie voor het reglement.

VERSLAG**Indiening**

DE VOORZITTER: Het volgende verslag werd ingediend :

- door de heer A. Steverlynck namens de Commissie voor buitenlandse cultuurbeleid over het ontwerp van decreet tot oprichting van een openbare instelling genaamd «Commissariaat-Generaal van de Nederlandse Cultuurgemeenschap in België voor de buitenlandse culturele samenwerking» — 94 (1979-1980)-Nr. 6.

JAARVERSLAG**Indiening**

DE VOORZITTER : Het volgende jaarverslag werd ingediend :

- Jaarverslag 1979 van de Raad voor Taaladvies. Dit verslag ligt ter inzage op het Secretariaat van de Raad, Afdeling Openbare Vergadering.

MOTIE VAN ORDE

DE VOORZITTER: Dames en heren, de heer Swaelen heeft het woord gevraagd bij motie van orde.

De heer Swaelen heeft het woord.

DE HEER F. SWAELEN (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, heren Ministers, geachte collega's, ik stel namens de

voorzitters van de vier politieke fracties van deze Cultuurraad een dringende vraag.

Bij het ontstaan van deze regering heeft de Eerste Minister een regeerakkoord ter bespreking en ter goedkeuring voorgelegd aan Kamer en Senaat. Bij dit regeerakkoord was als bijlage ook een regeerakkoord voor de executieve van de Vlaamse gemeenschap gevoegd.

Niet alle punten van dit Vlaams regeerakkoord behoren momenteel tot de bevoegdheid van de Cultuurraad. Het is echter duidelijk dat de bespreking van het Vlaams regeerakkoord wel tot de uitsluitende bevoegdheid van onze Cultuurraad behoort. Dit principe werd overigens door de vorige regeringen erkend en het is reeds een traditie geworden dat de beleidsverklaring door een grondig debat in de Cultuurraad werd gevolgd.

De vier politieke fracties van deze Raad zijn dan ook van oordeel dat de eerstvolgende vergadering van de Raad moet worden gewijd aan een debat over de regeringsverklaring van de Vlaamse executieve. Zij verzoeken de Voorzitter en het Bureau de nodige schikkingen te willen treffen om dit debat te organiseren op dinsdag 17 juni 1980. Zij vragen welke de inzichten van de Vlaamse executieve in dit verband zijn.

DE VOORZITTER: De Minister van de Vlaamse Gemeenschap heeft het woord.

MEVROUW R. DE BACKER-VAN OCKEN, Minister van de Vlaamse Gemeenschap : Mijnheer de Voorzitter, wanneer dit de wens van deze Vergadering is, dan hebben wij daaromtrent geen bezwaar.

DE VOORZITTER: Dames en heren, ik stel voor dat het Bureau van de Raad deze aangelegenheid onderzoekt en beslist of er al dan niet een vergadering wordt gewijd aan de beleidsverklaring van de Vlaamse executieve. (*Instemming*)

Het incident is gesloten.

VRAGEN (R.v.O. art. 52)

1. Vraag van de heer A. Laridon tot de Minister van de Vlaamse Gemeenschap (R. De Backer-Van Ocken) over de oprichting van een gemeentelijke raad voor cultuur en culturele vrijetijdsbesteding te Bredene

DE VOORZITTER : Dames en heren, aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Laridon tot mevrouw De Backer-Van Ocken, Minister van de Vlaamse Gemeenschap, over de oprichting van een gemeentelijke raad voor cultuur en culturele vrijetijdsbesteding te Bredene. De heer Laridon heeft het woord.

DE HEER A. LARIDON (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, dames en heren, in een brief aan het August Vermeylenfonds brengt het College van Burgemeester en Schepenen van de gemeente Bredene een negatief advies uit in verband met de oprichting van een gemeentelijke raad voor cultuur en culturele vrijetijdsbesteding. Dit omdat op basis van cijfermateriaal een dergelijke culturele raad wegens te geringe belangstelling weinig representatief kan geacht worden.

Er werden 31 verenigingen aangeschreven met het volgende resultaat :

- 16 verenigingen (51,6 procent) wensen tot de culturele raad toe te treden, waaronder 6 verenigingen (19,3 procent) actief zullen meewerken door deelneming aan het bestuur;
- 7 verenigingen (22,6 procent) wensen niet toe te treden;
- 8 verenigingen (25,8 procent) hebben niet geantwoord op de uitnodiging.

Mag ik van mevrouw de Minister vernemen of de gemeente Bredene aan de hand van een telling een negatieve stelling mag innemen aangaande het initiatief tot oprichting van een culturele raad?

DE VOORZITTER: De Minister van de Vlaamse Gemeenschap heeft het woord.

MEVROUW R. DE BACKER-VAN OCKEN, Minister van de Vlaamse Gemeenschap (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, in het decreet op de gemeentelijke raden voor cultuur en culturele vrijetijdsbesteding is niet voorzien wie het initiatief kan nemen voor de oprichting van een dergelijke raad. Dit initiatief kan derhalve genomen worden zowel door het gemeentebestuur, als door de culturele verenigingen.

De voorzitter en de secretaris van de gemeentelijke culturele raad doen rechtstreeks hun aanvraag voor erkenning bij het departement.

De erkenning op basis van het decreet van 12 december 1974 hangt niet af van een beslissing van de gemeenteraad. De gemeenteraad kan vertegenwoordigd zijn in de culturele raad door één lid van het College van Burgemeester en Schepenen en door één lid van elke politieke fractie van de gemeenteraad.

Zij zijn evenwel niet stemgerechtigd. Het lid van het College van Burgemeester en Schepenen kan ook de vergaderingen van het bestuur bijwonen. Het ontwerp van statuten wordt voor advies aan de gemeenteraad voorgelegd.

De gemeenteraad kan en mag zodus zowel een positief als een negatief advies uitbrengen. Maar de uiteindelijke wettelijke erkenning van een ge-

meentelijke culturele raad hangt niet af van een stelling of van een beslissing van de gemeenteraad.

Wanneer een culturele raad door de Minister is erkend, wordt de beslissing aan het betrokken gemeentebestuur betekend. Zo ook, indien de erkenning van de culturele raad wordt opgeschort. De erkende culturele raad moet jaarlijks aan elk lid van de gemeenteraad een werkingsverslag voorleggen.

DE VOORZITTER: Het incident is gesloten.

2. Vraag van de heer W. Seeuws tot de Minister van de Vlaamse Gemeenschap (R. De Backer-Van Ocken) over het uitblijven van de indiening van de begrotingen voor 1980 bij de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap

DE VOORZITTER : Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Seeuws tot mevrouw De Backer-Van Ocken, Minister van de Vlaamse Gemeenschap, over het uitblijven van de indiening van de begrotingen voor 1980 bij de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap. De heer Seeuws heeft het woord.

DE HEER W. SEEUWS (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, op 21 maart 1978 bekleog de toenmalige Voorzitter van de Nederlandse Cultuurraad, de heer Maurits Coppieters, er zich over dat de deelbegrotingen voor 1978 van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap nog steeds niet bij de Raad waren ingediend. Hij hoopte toen dat ze onmiddellijk na het Paasreces zouden kunnen worden behandeld.

Vandaag, einde mei 1980, moeten we vaststellen dat zelfs de eigenlijke begroting van Nederlandse Cultuur voor 1980 nog steeds niet werd ingediend, laat staan de deelbegrotingen van de culturele aangelegenheden bij de andere departementen. We willen natuurlijk wel in aanmerking nemen dat de toch wel uitzonderlijk korte regeringscrisis als een gedeeltelijke verontschuldiging kan worden aangevoerd.

We geloven nochtans dat het een uitermate slechte gewoonte wordt om de begrotingen in de Nederlandse Cultuurraad laattijdig in te dienen. Dit belooft niet veel goeds wanneer morgen in de Vlaamse Gemeenschapsraad ook de persoonsgebonden en de plaatsgebonden materies in begrotingen zouden worden uitgedrukt.

We hebben nu reeds tot twee maal toe voorlopige twaalfden gestemd.

Straks zullen we nog verplicht zijn dat opnieuw te doen, indien de geruchten juist zijn dat de begrotingen voor Culturele Zaken pas na de zomervakantie zouden kunnen worden behandeld, wat

de parlementaire controle op de budgetten nagevoeg uitsluit.

Dit wordt een onmogelijke opdracht voor de administratie, wanneer ook in de culturele sector de 2,2 procent bezuiniging moet worden toegepast, terwijl de dossiers door Financiën worden geblokkeerd.

Er bestaat trouwens grote onrust bij de werknemersorganisaties omtrent de werkzekerheid van de tewerkgestelden in de culturele sector. Anderzijds is er ook grote onzekerheid bij de gesubsidieerde organisaties. We zijn echt benieuwd hoe de begroting deze onzekerheden zal weten weg te nemen.

We zijn ervan overtuigd dat de Voorzitter van de Executieve van de Vlaamse Gemeenschap evengoed als wij bezorgd is om deze onredelijke toestand.

We verwachten dan ook enige toelichting van mevrouw de Minister over de maatregelen die ze denkt te nemen om aan deze situatie een einde te maken.

DE VOORZITTER : De Minister van de Vlaamse Gemeenschap heeft het woord.

MEVROUW R. DE BACKER-VAN OCKEN, Minister van de Vlaamse Gemeenschap (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, ingevolge artikel 40 van de regeringsverklaring op 5 april 1979 afgelegd voor het Parlement door Eerste Minister MARTENS zouden de Gemeenschappen gefinancierd worden op basis van de zogenoemde communautaire sleutel, dit wil zeggen twee derden te verdelen in verhouding tot het bevolkingscijfer en een derde op basis van de oppervlakte.

Na heel wat ingewikkelde berekeningen, die zich vooral situeerden in de sector van de persoonsgebonden materies, deelde de toenmalige Minister van Begroting op 9 november 1979 het bedrag mede van de dotaties voor de Nederlandse, Franse en Duitse Gemeenschap. In deze dotaties was het gedeelte voor de Culturele begrotingen begrepen.

Slechts vanaf deze datum kon dus effectief begonnen worden met het opstellen van de verschillende Culturele deelbegrotingen.

Dit diende niet alleen te gebeuren in overleg met de verschillende administraties, die nog thuishoren in de oorspronkelijke departementen, maar bovendien moest ook de goedkeuring worden bekomen van de Executieve van de Nederlandse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest.

Het voorbereidend werk hiervoor moest gebeuren in een werkgroep belast met de begrotingsaangelegenheden.

De moeilijkheden in januari van dit jaar hebben echter geleid tot een herziening van de verdeelcriteria.

Zo besliste de Ministerraad op 8 februari 1980 dat voor de culturele materies opnieuw de zogenaamde sleutel Parisis-Van Mechelen zou worden toegepast. Hieraan was echter gekoppeld dat voor de persoonsgebonden materies, die terug in de nationale begrotingen werden ondergebracht, nog een nieuwe verdeelbasis diende gezocht te worden.

Op 18 maart van dit jaar deelde de Minister van Begroting de nieuwe cijfers mede. Voor de culturele materies waren deze berekend op basis van het akkoord Parisis-Van Mechelen, maar voor de persoonsgebonden materies werd enkel een verdeling gegeven voor het deel dat afkomstig was van de regionale begrotingen.

In die omstandigheden kon ik als Voorzitter van de Executieve van de Nederlandse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest slechts mijn voorwaardelijk akkoord geven voor zover ook aan de overige voorwaarden van de beraadslaging van 8 februari 1980 zou voldaan worden.

Met het oog op een vlugge indiening bij de Cultuurraad van de culturele deelbegrotingen werden evenwel de nodige besprekingen ingezet op basis van de cijfers Parisis-Van Mechelen. Dit leidde tot officieuze begrotingsdocumenten, die als werkdocumenten werden overhandigd aan de Inspectie van Financiën en de Controleur der Vastleggingen.

Ingevolge het nieuwe regeerakkoord waarbij een nieuwe verdeelbasis voor de dotaties werd vastgesteld, zal dit werk moeten worden overgedaan. Dit zal met uiterste spoed gebeuren van zodra de nationale regering de exacte cijfers voor de verschillende dotaties heeft vastgelegd. Verwacht mag worden dat de indiening bij de Cultuurraad van de begrotingsontwerpen nog zal gebeuren tijdens de maand juni.

In verband met de 2,2 % bezuiniging moet ik evenwel uw aandacht vestigen op het feit dat deze soberheidsmaatregel, voorlopig althans, alleen op de nationale begrotingen wordt toegepast. De verklaring hiervoor dient gezocht te worden in artikel 45 van de geciteerde regeringsverklaring, waarbij bepaald werd dat de kredieten voor de Gemeenschappen minstens in dezelfde mate zouden stijgen als de rijksbegroting, uitgenomen de kredieten voor de werkloosheid en voor de uitzonderlijke rampen, alsook de kredieten voor buitengewone omstandigheden die als zodanig door de Senaat met dubbele meerderheid worden erkend. Welnu de 2,2% bezuinigingen in de verschillende nationale departementen moeten dienen als compensatie voor een bijkrediet van \pm 17 miljard, maar hebben geen vermindering van de totale Rijksbegroting voor gevolg, waaruit ipso facto volgt dat ook de dotaties aan de Gemeenschappen niet gewijzigd worden.

De verschillende administratieve diensten hebben richtlijnen ontvangen om binnen de beschikbaar

gestelde voorlopige kredieten de nodige veiligheidsmarges toe te passen, teneinde de voor 1980 te bestemmen kredieten niet te overschrijden.

DE VOORZITTER: Het incident is gesloten.

ONTWERP VAN DECREET tot oprichting van een openbare instelling genaamd Commissariaat-Generaal van de Nederlandse Cultuurgemeenschap in België voor de buitenlandse culturele samenwerking» — 94 (1979-1980) — Nrs. 1 tot 9

Algemene bespreking

DE VOORZITTER : Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot oprichting van een openbare instelling genaamd «Commissariaat-Generaal van de Nederlandse Cultuurgemeenschap in België voor de buitenlandse culturele samenwerking».

De algemene bespreking is geopend.

De heer Steverlynck, verslaggever, heeft het woord.

DE HEER A. STEVERLYNCK, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Eerste Minister, dames en heren Ministers, waarde collega's, in uw Commissie werden meerdere vergaderingen gewijd aan het ontwerp van decreet tot oprichting van een Commissariaat-generaal voor de internationale culturele samenwerking van de Nederlandse cultuurgemeenschap in België», dat in een gewijzigde vorm aan uw goedkeuring wordt onderworpen.

Waarover gaat het?

Het gaat over de oprichting van een openbare instelling, in de vorm van een instelling van openbaar nut onderworpen aan de wet van 16 maart 1954 onder categorie A, met de bedoeling de activiteiten in verband met de **cultuuraangelegenheden** in het buitenlands beleid te bundelen en doeltreffend te maken, onder de benaming «Commissariaat-generaal voor de internationale culturele samenwerking».

Onder het beheer van de Minister van Nederlandse Cultuur is het Commissariaat-generaal belast met de voorbereiding van de internationale samenwerking en met de uitvoering van de desbetreffende taken, beperkt tot de materies die van de Culturele gemeenschap afhangen.

De lijst van landen die voor de werking van het Commissariaat-generaal in aanmerking komen, wordt in onderling overleg vastgesteld tussen de Minister van Buitenlandse Zaken en deze van Nederlandse Cultuur. De werkprogramma's worden gemeenschappelijk bepaald door de Minister van

Nederlandse Cultuur en deze van Nationale Opvoeding.

De Minister van Nederlandse Cultuur wordt bijgestaan door een programmacomité, waarin enerzijds de Ministeries van Nationale Opvoeding, Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel, en Ontwikkelingssamenwerking vertegenwoordigd zijn, en anderzijds ambtenaren-generaal van de departementen die bij het buitenlands cultureel beleid betrokken zijn. Daarbij zullen de bepalingen van het Cultuurpact in acht worden genomen. Dit comité brengt advies uit om de coördinatie tussen het Commissariaat en deze departementen te bevorderen. Wat de diplomatieke gevolgen betreft van de werkprogramma's kunnen de afgevaardigden van de Minister van Buitenlandse Zaken de specifieke aandacht vragen.

Er wordt eveneens een Raad van Advies opgericht, met het oog op de toepassing van artikel 8 van de wet van 16 juli 1973 waarbij de bescherming van de ideologische en filosofische strekkingen in de werking moet worden gewaarborgd. De leden van deze Raad worden benoemd door de Koning uit deskundigen in onderwijs, wetenschap, cultuur en jeugdzaken. Deze Raad kan ook een vertegenwoordiger van de Raad van de Duitse Cultuurgemeenschap uitnodigen als waarnemer. Het advies slaat op alle aangelegenheden die tot de opdracht van het Commissariaat-generaal behoren. Een bureau is samengesteld uit een voorzitter en drie ondervoorzitters.

Het dagelijks beheer berust bij de Commissaris-generaal, bijgestaan door een adjunct-commissaris-generaal. Op voordracht van de Minister van Nederlandse Cultuur worden zij door de Koning benoemd. Zij wonen de vergaderingen bij van het Brogrammatie-comité en nemen deel aan de vergaderingen van de Raad van Advies. De commissaris-generaal vertegenwoordigt het Commissariaat-generaal in alle gerechtelijke en buitengerechtelijke handelingen. De ontvangsten bestaan vooral uit een jaarlijkse dotatie ingeschreven op de begroting van het Ministerie van Nederlandse Cultuur. Bij ontbinding neemt de Nederlandse cultuurgemeenschap het actief en passief ervan over.

Het decreet treedt in werking op 1 juli 1980. Jaarlijks moet aan de Commissie voor het buitenlands cultuurbeleid alsmede aan de Cultuurraad verslag over de activiteiten van het voorbije jaar worden voorgelegd.

Inzake de bespreking in Commissie heb ik in het schriftelijk verslag de aandachtspunten die bij de algemene bespreking aan de orde kwamen op een systematische manier pogen weer te geven, en ik heb wat omstandiger de bespreking der artikelen toegelicht.

Daaruit blijkt onmiddellijk dat drie grote onderdelen naar voor zijn gekomen:

1. de verhouding van het Commissariaat-generaal

en de culturele autonomie tot het buitenlands beleid als bevoegdheid van het Ministerie van Buitenlandse Zaken ;

2. het Commissariaat-generaal zelf als openbare instelling ;
3. de specifieke taken van het Commissariaat-generaal in samenwerking met particuliere en andere openbare instanties.

Om de verhouding van de culturele autonomie tot het buitenlands beleid, en van het Commissariaat-generaal tot het Ministerie van Buitenlandse Zaken, te onderkennen, moet vooreerst gewezen worden op de grondwettelijke bepalingen van artikel 59 bis. In paragraaf 2,3^o, staat «dat de Cultuurraden, ieder wat hem betreft, bij decreet regelen: de samenwerking tussen de cultuurgemeenschappen, alsook de internationale culturele samenwerking». Vandaar dan ook dat de titel van het decreet alsmede de benaming van de instelling, in die zin bij amendement werd gewijzigd.

Verder bepaalt hetzelfde grondwetsartikel dat «een wet de in 3° van deze paragraaf vermelde vormen van samenwerking vaststelt». Dat is dan gebeurd met de wet van 20 januari 1978. Deze voorziet dat de cultuurgemeenschappen hun instemming moeten betuigen met de verdragen en akkoorden van culturele samenwerking. Dat deze verdragen slechts gevolg zullen hebben na die instemming is evenwel niet in de wet weerhouden. Het is derhalve ook duidelijk dat de Cultuurraden geen amendementsrecht hebben en alleen over het vetorecht beschikken.

In de «nota ter inleiding van het debat over het beleid inzake internationale culturele samenwerking» van 15 januari 1974, werd grondig over de conceptie en organisatie van deze internationale culturele samenwerking gehandeld, in het licht van de culturele autonomie der gemeenschappen binnen de Belgische staat, en met de ervaring die er ter zake in de ons omliggende landen werd opgedaan.

Hoe ruim ook de bevoegdheid van het Commissariaat-generaal wordt gewenst, zij blijft binnen het raam van de grondwettelijke en wettelijke bepalingen, en zelfs van de algemene voorschriften inzake culturele samenwerking, zoals in artikel 2 vermeld staat. Zo moet de Minister van Nederlandse Cultuur ook in onderling overleg de bevoegdheid delen om de lijst op te stellen van de landen die voor de werking van het Commissariaat-generaal in aanmerking komen, en het is de Ministerraad die beslist als er geen akkoord wordt bereikt.

De amendementen die voor de Cultuurraad en het Commissariaat meer autonomie ten overstaan van het Ministerie van Buitenlandse Zaken beoogden, konden wegens de bestaande grondwettelijke en wettelijke bepalingen niet aanvaard worden. Het

samenbundelen van de activiteiten inzake culturele internationale samenwerking in één Commissariaat-generaal onder het beheer van de Minister van Nederlandse Cultuur en met inspraak van de Cultuurraad biedt niettemin een waarborg, opdat aldus van de Nederlandse gemeenschap in het buitenland een beter imago zou overkomen. Ieder blijkt ten andere van de noodzaak daarvan overtuigd te zijn. Wanneer destijds de dualiteit van de volksgemeenschappen in de unitaire staat niet voldoende tot zijn recht kwam zal voortaan mede geprofitteerd kunnen worden van de tendens tot erkenning van het volkseigene en het regionale in Europa. Niettemin stuitte het voorstel om het Commissariaat-generaal «**Pro Flandria**» te heten op bezwaren. En daaraan lag niet alleen ten grondslag dat we aldus de «Nederlandse» cultuur, die aanstuurt op samenwerking met het Noorden of met Nederland, zouden verenigen, maar dat het Commissariaat-generaal onvoldoende als een officieel organisme zou worden erkend in het buitenland, waar alleen tussen soevereine staten wordt gehandeld. Het nut van een eigen benaming werd algemeen erkend en de verslaggever werd uitdrukkelijk aangemaand te vermelden dat het Commissariaat-generaal na zijn oprichting zelf tot deze doop of naamgeving zou mogen overgaan.

Vervolgens werd heel wat aandacht besteed aan de soort openbare instelling, haar samenstelling en haar organen. Het Commissariaat-generaal valt wat de controle erop betreft onder de instellingen van openbaar nut, opgesomd in categorie A, volgens de wet van 16 maart 1954. Dat brengt gevolgen mee wat het beheer betreft, alsook wat de benoeming aangaat van het personeel. Vanzelfsprekend werden ook de externe organen, zoals het Programmatiecomité en de Raad van Advies onder de loupe genomen.

Er werd niet geopteerd voor een departementele dienst afhankelijk van Nederlandse 'Cultuur om aldus beter de andere bij de buitenlandse samenwerking betrokken departementen te laten meespelen — vandaar ook het Programmatiecomité — maar gezien het ook geen beheerraad kent en alleen de Minister van Nederlandse Cultuur bevoegd en verantwoordelijk ervoor is, benadert het zeer sterk en in de hoogst mogelijke graad de aard van een openbare dienst.

Toch is het verheugend dat een Raad van Advies de Minister bijstaat, die aldus de deskundigheid en de ervaring die er reeds ter zake bestaat in allerlei particuliere organisaties, ten nutte kan maken. Het Commissariaat-generaal lijkt een complex geheel van verwevenheden, waar ook vele officiële instanties nog bij komen kijken, zoals zelfs de Cultuurraad en de Commissie voor buitenlands cultuurbeleid, aan wie jaarlijks verslag moet worden uitgebracht. Voor wie inzicht verwerft in de onderlinge bindingen, en wanneer de goede wil er

is om doelmatig samen te werken — waarvan ik meen overtuigd te mogen zijn — dan is aldus een instrument geschapen dat dynamisch kan bijdragen tot verbetering van onze internationale culturele samenwerking.

Specifieke aandacht werd gevraagd voor de inachtneming van de bepalingen van het decreet van 28 januari 1974 betreffende het Cultuurpact, hetgeen bij amendement aan artikel 6 in verband met het Programmatiecomité werd toegevoegd, alsook voor de bescherming van de ideologische en filosofische strekkingen die volgens de wet van 16 juli 1973 moeten gewaarborgd zijn bij de samenstelling van de Raad van Advies in artikel 8. Als deze bepalingen niet uitdrukkelijk voor de benoemingen van het personeel zijn weerhouden, is het niettemin duidelijk dat ook hier de algemene regels ter zake gelden en de Commissie nam er genoegen mee dat dit aldus in het verslag zou worden vermeld.

Tevens kwam de bekommernis tot uiting dat bij de eerste aanwerving van personeel daarmee zou rekening worden gehouden. Het is evenwel nog de vraag welke ambtenaren bereid zijn over te stappen naar het enigszins andere statuut van deze openbare instelling. Verder zullen de beschikbare begrotingsmiddelen een rem zijn op een te ruime personeelsformatie en dit is ook de reden die werd aangehaald om in niet meer dan één adjunct commissaris-generaal te voorzien.

Verder is er nog de specifieke taal van het Commissariaat-generaal.

Het oorspronkelijk artikel 2 van het ontwerp van decreet belaste het Commissariaat-generaal «met de uitvoering van de werkprogramma's inzake de internationale culturele samenwerking». Volgens artikel 5 worden deze werkprogramma's gemeenschappelijk vastgesteld door de Minister van Nationale Opvoeding en de Minister tot wiens bevoegdheid de Nederlandse cultuur behoort. Artikel 5 werd, behalve taalkundig, niet gewijzigd; artikel 2 onderging evenwel een lange en grondige bespreking. Er werd gevraagd wat deze **werkprogramma's** zoal kunnen inhouden en door de Minister werd in een nota verklaard dat daaronder dient te worden verstaan : «de overzichten van de, al dan niet in overleg met andere landen of internationale culturele organisaties, door het Commissariaat-generaal geplande manifestaties en uitwisselingen voor een periode van één tot twee jaar. Het buitenlands cultureel beleid vergt een vrij rigoureuze planning, omdat het veronderstelt dat :

— de eigen gemeenschap haar prioriteiten, zowel wat de keuze van de partners hetzij landen hetzij internationale organisaties betreft, als wat de prioriteiten inzake uitwisselingen betreft, vastlegt ;

— bovendien door de eigen gemeenschap deze prioriteiten slechts kunnen worden gerealiseerd in overleg met de andere partners, zulks geldt zowel ten opzichte van landen waarmee culturele akkoorden werden afgesloten, als ten opzichte van de andere landen en ten opzichte van internationale organisaties».

De prioriteiten — die algemeen geen **prestige**-projecten zullen betreffen noch alleen maar Kunst met een grote K, maar eerder zullen uitgaan naar sociaal-cultureel werk, jeugduitwisseling en monumentenzorg — worden in die programma's vastgelegd door de eigen gemeenschap en door de partners en wat betreft de uitvoering worden de agenda's voor het overleg opgesteld op het niveau van de gemeenschap, zo heeft de Minister uitdrukkelijk verklaard.

Uw Commissie vond evenwel dat de taak van het Commissariaat-generaal al te beperkt zou zijn wanneer dit alleen met de «uitvoering» van deze programma's zou worden belast. Al werd verklaard dat dit vanzelfsprekend ook de «voorbereiding» ervan inhoudt, achtte uw Commissie dat dit niet alleen op de programma's mocht slaan maar op het geheel van de internationale culturele samenwerking. Een nadere precisering met aanvulling tot «de culturele en educatieve aspecten van de ontwikkelingssamenwerking» werd evenwel door de meerderheid niet gevolgd, zodat uiteindelijk het amendement van de Minister zelf, waarbij het Commissariaat-generaal wordt «belast met de voorbereiding van de internationale samenwerking en met de uitvoering van de taken, die dit met zich brengt in verband met de materies die afhangen van de cultuurgemeenschap», de Commissietekst van artikel 2 is geworden, die aan uw goedkeuring wordt voorgelegd.

Ik heb gemeend bij dit artikel wat langer te moeten verwijlen omdat het mijns inziens een fundamenteel probleem is waar de Commissie en ook de Minister zich goed van bewust waren. Het verklaart ook nader welke de bevoegdheidsafbakening van het Commissariaat-generaal is, in hoeverre eigen initiatieven kunnen worden getroffen, of er voldoende ruimte is, om aan het begrip van culturele samenwerking een geëigende inhoud te geven. De toekomst zal uitwijzen of het Commissariaat-generaal in dit artikel een muilband heeft gevonden, ofwel alleen een bedding om tot een snelle vloed te komen.

Tenslotte wil ik erop wijzen dat de taak van het Commissariaat-generaal een internationale culturele samenwerking bedoeld. Samenwerking dus, en niet zozeer eenzijdige manifestaties, die ergens aan exportbevordering van ons cultureel patrimonium doen, zonder dat er respons zou zijn in een onthaal of wederkerige prestatie.

Deze samenwerking is niet alleen voorzien tussen de landen, maar evenzeer met allerlei openbare of

particuliere instanties in binnen- of buitenland. In het schriftelijk verslag is melding gemaakt van enkele van de culturele huizen die België in het buitenland bezit, waar ook onze Nederlandse gemeenschap aan haar trekken kan komen. Met veel verwachting wordt uitgekeken naar wat «De Brakke Grond» te Amsterdam en het huis te Rijsel zullen geven.

Deze zullen concreet tot de werking van het Commissariaat-generaal behoren, die er ook het personeel van benoemt. Dat Nederland en Frans-Vlaanderen eerst aan de beurt komen voor een doeltreffende activiteit is helemaal verantwoord, gezien de Nederlandse stamhorigheid die hierdoor beklemtoond wordt. Dat de Minister erop zinspeelde dat er bij Nederland meer toegeeflijkheid bestaat om te onderzoeken hoe wij ons gemeenschappelijke culturele attachés in het buitenland kunnen veroorloven, stemt verheugend. Het zou alvast een grote terrein-aanwinst kunnen betekenen.

Met nadruk ook is een niet-limitatieve opsomming gegeven van allerlei particuliere organisaties waarmee het Commissariaat-generaal zal samenwerken. Niet alleen dat ze in de Raad van Advies kunnen vertegenwoordigd zijn is belangrijk voor de oriëntering en uitwerking van het beleid. Maar tevens kunnen hen taken worden toevertrouwd die ze nu reeds vervullen en die alleen wat meer begeleiding — financieel en moreel — nodig hebben. Het is hun verdienste — laat ik als voorbeeld met name de VZW Vlamingen in de Wereld, het Komitee voor Frans-Vlaanderen, en de Stichting «Ons Erfdeel — Septentrion» vernoemen — dat er in het buitenland reeds aan sociaal-culturele actie werd gedaan, in eerste instantie voor de uitgeweken en autochtone Vlamingen aldaar, maar via hen toch met een doorstroming naar de inwoners van dat buitenland dat als gast optreedt voor onze eigen mensen. Zij zijn de scharnier om tot een draaischrijf van verdergaande uitwisseling te komen.

Tot besluit wil ik het volgende zeggen.

De grondwetsherziening van 1970 heeft de culturele autonomie gebracht. Een proces werd aldus op gang gebracht dat nog zijn rustpunt niet heeft bereikt. We kunnen het betreuren dat de concrete verwezenlijking ervan, en eventueel zelfs dat het logische gevolg daarvan in een federale staatsvorm, zo traag verloopt. Inderdaad zijn we nu reeds 10 jaar verder in de tijd maar nog niet zover in de reële autonomie waar wij voor onze volksgemeenschap op rekenen. Het behoort evenwel niet meer tot de droombeelden van de Vlaamse Beweging, het heeft reeds een tastbare verwezenlijking gekregen. Met dit ontwerp tot oprichting van een Commissariaat-generaal ter bevordering van de internationale culturele samenwerking, treden wij buiten de muren van het

thuisland. Nadat we ons bewust zijn geworden van onze eigen waarden, willen wij als zodanig bijdragen tot de culturele ontplooiing van de volkeren in de wereld.

Voor sommigen onder ons is dit voorstel nog een schuchtere poging, maar het is met de vaste hoop dat dit instrument moge groeien. Voor 't eerst wordt de mogelijkheid geboden alle versnipperde activiteiten te bundelen, onder het eigen beheer van de Minister tot wiens bevoegdheid de Nederlandse cultuurgemeenschap behoort en met controle vanwege de eigen Cultuurraad. Die hoop is dus gewettigd, maar veel zal afhangen van de financiële middelen, het deskundig personeel, de geëngageerde leden van Programmatiecomité en van de Raad van Advies.

Er bestaat een groot tekort aan kennis en erkenning van onze cultuur in het buitenland, al evenzeer als wijzelf behoefte hebben en bereid zijn andere culturen te leren kennen en waarderen. Wij zijn de herauten niet van enig cultuurimperialisme, we hebben daaronder in het verleden al te sterk geleden. Maar laten we ook niet behept blijven met wat de Spaanse cultuurfilosoof Gregorio Marañón «het complex van Tiberius» heeft geheten, waarschuwt oud-gouverneur Richard Declerck in zijn boek «20 jaar politieke en culturele zwerftochten». Tiberius was de Romeinse keizer die ook toen hij het toppunt van macht had bereikt, geen afstand kon doen van de naweeën die de handicaps van zijn eerste stappen in het publieke domein hem hadden bezorgd.

Ik citeer verder Richard Declerck:

«Nu heeft de verovering van de Vlaamse rechten met heel wat Tiberiaanse momenten af te rekenen gehad. Een paar eeuwen politiek isolement, het ontbreken van de intelligentia waarop een volk normaal kan rekenen, een vaak daaruit voortvloeiende staatsmansonbeholpenheid, al deze elementen hebben een deel onzer strijdbare krachten aan ongewone aderlatingen blootgesteld. Dit op een ogenblik waarop de Vlaamse mondigheid of onmodigheid zich heeft moeten meten met de grote gebeurtenissen van de 20e eeuw. Het ziet er naar uit dat in de komende dagen (let wel dit verscheen reeds in 1960 !) onze aanpassing niet enkel aan de gemeenschappelijke Europese Markt, maar wellicht aan een groeiende wereldeenheid een ernstige kans heeft te blijven lijden onder zekere naweeën uit deze periode der Vlaamse kwetsbaarheid. Indien wij deze ressentimentsgevoelens niet weten te overwinnen lopen wij gevaar niet de equatie te vinden tussen wat noodzakelijk is om de kern van onze eigenheid gaaf te houden en om anderzijds te voldoen aan de imperatieven welke gesteld worden door internationale wisselwerkingen».

Met dit citaat moge ik het voorbrengen van het Commissieverslag over het decreet tot oprichting van een Commissariaat-generaal voor de inter-

nationale culturele samenwerking beëindigen. Het is een oproep tot Vlaamse volwassenheid in het volkerenconcert van de wereld. In dit licht wordt met dit decreet een nieuwe stap gezet in het opnemen van onze verantwoordelijkheid, en 't zal wel gaan. Het ontwerp van decreet werd in zijn geamendeerde vorm door de Commissie eenparig aangenomen en we stellen voor dat dit eveneens in de Cultuurraad het geval moge zijn.

Mag ik tot slot erop wijzen dat er een tekstcorrectie dient te gebeuren, met name dat in artikelen 4, 5, 6, 7 en 10 het woord «gemeenschap» moet worden vervangen door het woord «cultuur», zoals het past, omdat wij tot een eenvormigheid in het geheel moeten komen. Het behoort inderdaad ook tot de bevoegdheid van de Minister van de Nederlandse Cultuur en in artikel 9 zijn de ontvangsten voor het Commissariaat-generaal voorzien op de begroting Nederlandse Cultuur.

(Applaus bij de leden van de meerderheid)

DE VOORZITTER: De heer Van Grembergen heeft het woord.

DE HEER P. VAN GREMBERGEN (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, waarde collega's, in de eerste plaats wens ik vanuit de oppositie de verslaggever te feliciteren voor de schitterende en getrouwe wijze waarop hij het dualisme dat in de Commissie binnen het kader van de Grondwet tot uiting kwam tussen maximale middelen die wij willen voor onze buitenlandse culturele betrekkingen en minimale mogelijkheden, heeft weergegeven. Cultuurverspreiding en cultuurpolitiek van het ene land ten opzichte van het andere land heeft steeds de bijsmaak gehad van chauvinisme, de geur van imperialisme en de kleur van «Uebermensch»-gevoelens. Wat wij gedurende eeuwen uit Frankrijk gewaar werden als cultuurpolitiek waren uitingen van aanhechting en meerderwaardigheid in dienst van grootheidswaanzin, monarchale of economische belangen. Wat wij op dit ogenblik van sommige landen als sportpolitiek ervaren zijn zovele uitingen van regimebelangen en een van de propagandamiddelen bij uitstek voor politieke systemen, voor de weldaden van de regeringsvormen of voor het geslaagd zijn van een deelsector of een revolutie.

Het gaat bij velen essentieel niet om de cultuur, het gaat bij velen essentieel niet over wat de mens uit dit of dat volk aan rijkdom te bieden heeft, aan ervaring, aan beleving, aan gevoelsleven, aan verdriet, aan ontroering, of aan innerlijkheid. Maar slechts om een middel tot glorie van een staat, misplaatste glorie voor een volk of voor een ras. Cultuur verwordt dan tot een machtsmiddel, subtieler dan een legermacht maar mogelijk efficiënter, duurzamer dan ambassade- en di-

plomaten-gehaspel, maar uiteindelijk middel tot overheersing en expressie van overwicht.

Een van onze fundamentele bezwaren in het internationaal cultureel beleid is de vermenging van cultuur met buitenlandse politiek en met de Ministeries van Buitenlandse Zaken.

In de nota van de Minister van Buitenlandse Zaken van 1974 van de heer Van Elslande staat dat het buitenlands cultureel beleid steeds onder de verantwoordelijkheid valt van Buitenlandse Zaken, dit ten eerste omdat culturele betrekkingen ook betrekkingen met het buitenland zijn en dus de zaak moet zijn van Buitenlandse Zaken en ten tweede, en dit wordt als voornaamste reden opgegeven, omdat de culturele betrekkingen dienen te passen in het kader van de gevoerde buitenlandse politiek.

Zo evident staat het dààr dat het ook zó evident lijkt.

Maar is dit wel zo ? In mijn ogen lijkt dit wel ridicuul. Het bekend maken van de gedichten van Pablo Neruda afhankelijk van de Minister van Buitenlandse Zaken, de literatuur van Solsjenitzin, de muziek van Theodorakis afhankelijk van het departement van Buitenlandse Zaken om te passen in de buitenlandse politiek. Dit probleem in zijn brutaliteit rauw gesteld lijkt wel middeleeuws barbarisme alhoewel ik mij niet verheer dat ik daardoor én middeleeuwen en barbaren groot onrecht doe.

Het is de principiële stelling van de Volksunie dat onafhankelijk van het departement van Buitenlandse Zaken de culturele betrekkingen met andere volkeren moeten kunnen geregeld worden. Het is dan ook meer dan logisch voor ons dat niet de nationale regering voor de Vlaamse gemeenschap over de landen en de internationale instellingen waarmee culturele samenwerking kan plaatsvinden moet beslissen, maar wel de Vlaamse gemeenschap zelf en dit bij monde van dit Cultuurparlement. Wij beseffen zeer goed dat de Raad van State als advies gaf dat buitenlands cultuurbeleid een essentieel onderdeel van de buitenlandse politiek is maar dit duidt er nogmaals op hoe beperkt onze culturele zelfstandigheid is, hoe beperkt het initiatiefrecht van deze Cultuurraad is, hoe wij mekaar hier fopspenend maandelijks bezighouden en hoe centraal wij nog als Vlaamse gemeenschap gebonden liggen.

Want staan de culturele betrekkingen onder de macht en de voogdij van Buitenlandse Zaken en buitenlandse politiek, ze staan niet minder onder invloed en onder bevoogding van de binnenlandse politieke toestand.

Hoe hebben alle Vlaamsgezinden, over de partijgrenzen heen, zich niet geërgerd, en ergeren zij zich nog over het vervalste beeld dat de wereld over België had en zich heeft gevormd als zijnde een Franstalig land, een vrijbuiters- en wingewest voor de talrijke Franstalige culturele bonden die

weliswaar aan pseudo-cultuur deden maar vooral vijfde kolonnes waren voor een imperialistische politiek vanuit Parijs. Het is juist de politiek van Buitenlandse Zaken geweest, in samenwerking met de Quai d'Orsay, ons land steeds als behorend tot de Latijnse landen te doen doorgaan en gans de politiek die in het verleden gevoerd werd tot aan de kentering met Van Elslande, gans de politiek die gevoerd werd door de nog niet zo lang geleden mede-regerende FDF-Ministers en aanverwante departementen was een politiek die België deed doorgaan als een eentalig Franse natie. De verslaggever heeft het in zijn verslag over de gebrekkige kennis die het buitenland heeft van de Nederlandse taal en cultuur in België en een beetje eufemistisch volgt er op dat dit een gevolg was van het staatsnationalisme dat al te weinig aandacht schonk aan de tweeledigheid van onze bevolking. We weten wel beter. Het is doelbewust de politiek geweest van één staat gebaseerd op één geloof, één taal, één geschiedenis. Daarom vervalste men én de geschiedenis, én de berichtgeving over dit land. Aan de spits van dit werk stond naar het buitenland toe steeds het Ministerie van Buitenlandse Zaken met zijn elitair, geadeld en geridderd diplomatenkorps en tot voor enkele tijd - Fayat zij wat dit betreft honderdvoudig geprezen - frankofoon, strijdend frankofoon tot in de nieren.

Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, waarde collega's, wij gaan ervan uit bouwend op de lange strijd voor zelfbestuur die dit volk heeft moeten voeren, dat wat door de gemeenschappen kan gedaan worden door de gemeenschappen moet kunnen gedaan worden. Dit is niet alleen een gezonde democratische instelling en stelling. Het is tevens de basis van een goed federalisme.

Om aan deze bedenkingen tegemoet te komen, hebben wij weer een amendement in die zin ingediend.

Een tweede belangrijke bedenking menen wij te moeten maken over de inhoud van het begrip internationale culturele betrekkingen.

Het is terug de heer Van Elslande die in zijn beleidsnota schreef dat : «de buitenlandse culturele betrekkingen niet beperkt kunnen blijven tot de traditionele artistieke en culturele activiteiten zoals toneel, letterkunde, beeldende kunsten en muziek, maar dat ze ook «onderwijs» en opvoedingszaken insluiten, de sociaal-culturele activiteiten, in een aantal landen de wetenschappelijke samenwerking eveneens en de ontwikkelingshulp ».

Hij voegt er aan toe : «Hiermede zal terdege rekening moeten gehouden bij het ontwerpen van nieuwe structuren». Wij zijn nu bezig met deze nieuwe structuren.

In de Verenigde Staten, in Canada, in Frankrijk, in Italië, in het Verenigd Koninkrijk is de ontwikkelingsamenwerking op dit ogenblik een es-

sentieel en ruim onderdeel van de culturele betrekkingen.

Tijdens de besprekingen heeft de Minister gezegd dat het niet de bedoeling was de ontwikkelingssamenwerking aan het Commissariaat-generaal toe te vertrouwen maar dat het kon.

Uit alles wat blijkt uit de huidige regeringsovereenkomst is het zo dat ontwikkelingssamenwerking meer dan ooit nationaal gestructureerd zit, meer dan ooit overmate en bovenmate in handen is van Franstaligen en dat wij niet inzien hoe dit met dit decreet zoals het geformuleerd wordt «de facto» anders zou kunnen.

Het zou de evidentie zelf zijn mochten de Vlaamse en de Franstalige gemeenschap volwaardig hun eigen beleid kunnen voeren op dit vlak, elk in hun geëigend Commissariaat. Niemand zal ontkennen hoe belangrijk dit voor Vlaanderen en het beeld dat het in de wereld oproept, zou zijn mocht het vernieuwd ontwikkelingsbeleid in eigen handen liggen. Dit zou een echte rol zijn op het internationale forum. In deze Cultuurraad worden heel dikwijls roomsoezen van mooie woorden naar het vrijwilligerswerk van Vlamingen toegewuifd maar een echte waardering voor dit overwegend onderbetaalde vrijwilligerswerk kan slechts met een echt goede structuur een aanvang nemen.

In de federale Bondsrepubliek Duitsland behoren onderwijs, wetenschappelijke samenwerking en ontwikkelingshulp tot het internationaal cultuurpolitieke domein en er zijn dus ons inziens redenen genoeg om het Commissariaat-generaal naar de diepte zoveel mogelijk kansen en inhoud te geven. Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, waarde collega's, wij hebben bij de bespreking in de Commissie gepleit voor drie adjunct-commissarissen-generaal er van uitgaande dat het Commissariaat-generaal functioneel in drie belangrijke sectoren kan onderverdeeld worden, namelijk :

- de sector onderwijs ;
- de sector hoger onderwijs met de navorsings- en doctoraatsbeurzen, het wetenschapsbeleid met het verzorgen van de contacten tussen de universiteiten op het vlak van wetenschappelijk onderzoek ;
- en de sector cultuur met alles wat betreft literatuur, film, theater, plastische kunsten, muziek, uitwisseling van jongeren.

Men is op ons voorstel niet ingegaan. Toch vergelijken wij even met de directie Volksontwikkeling, die alleen reeds een directeur-generaal en twee bestuursdirecteurs heeft. Ook het BLOSO, belangrijke dienst, heeft één directeur-generaal en twee bestuursdirecteurs.

Het lijkt mij dan ook normaal dat dit zo belangrijke Commissariaat-generaal voldoende gestoffeerd zou zijn, of anders wordt dit Commissariaat-generaal een stuk oogverblindend, de zoveelste show van een oppervlakkige tegemoetkoming aan een

reeds oud en sterk verlangen van de Vlaamse Beweging Vlaanderen met eigen mensen en eigen middelen aan de wereld terug te tonen. Inderdaad met de bedoeling de verstandhouding, de wereldopenheid, de samenwerking, de verdraagzaamheid en de uitwisseling te bevorderen.

Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, dames en heren, de kritiek die wij als Vlaams-Nationalisten uitoefenen hindert ons niet om te zeggen dat wij principieel positief staan ten opzichte van de oprichting van een instrument om in het buitenland te opereren, wij hadden het alleen wat aangepaster en meer vertrekkende vanuit de machtsorganen van de eigen volksgemeenschap gewild. Wij hadden het wat dikker gewild aan mogelijkheden, wat sterker van benen om naar de wereld te stappen en wat dikker van beurs.

Toch is het decreet inzake de oprichting van het Commissariaat-generaal een stap in de goede richting en de overwegingen die in de Memorie van Toelichting worden aangehaald zijn ons inziens perfect geformuleerd. Er rest ons echter nog de volgende zorg. De Vlaamse Gemeenschap zowel als de Nederlandse gemeenschap staan met hun gezamenlijke cultuur en hun zelfde cultuur tegenover een werelduitdaging en tegenover een wereldopdracht : hoe laten wij ons kennen ? Een domme staatsgrens en een nog veel dommere revolutie van 1830, de spijtige revolutie van 1830, heeft gemaakt dat een zelfde volk verschillend en gescheiden opereert en vanuit een verschillende staat.

De internationale culturele betrekkingen zouden door Nederland en door Vlaanderen goeddeels en in grotere mate gezamenlijk kunnen gebeuren ware er niet de te grote voorzichtigheid van de Nederlandse diplomaten om niet in onze problemen verzeild te geraken en ware er ook niet onze machteloosheid om vanuit Vlaanderen wat zelfstandiger op te treden.

Met overtuiging zou ik dan ook willen pleiten niet alleen voor de culturele integratie tussen noordelijke en zuidelijke Nederlandssprekende Nederlanden, maar voor een gezamenlijk optreden vanuit één cultuurambassade naar de wereld toe voor dit mijns inziens zo tragisch gebroken volk op drie grenzen. Binnen enkele maanden hebben we terug de Frans-Vlaamse cultuurdagen en zullen we beseffen hoezeer we de eenheid van middelen, de eenheid van planning en de eenheid van realisaties nodig hebben.

Tot slot, mevrouw de Minister, nog enkele vragen waarover ook in de Commissie is gehandeld maar waarvan ik het antwoord van uwentwege graag expliciet bij deze bespreking zag vermeld staan.

1. Wat zal er met de huidige dienst voor internationale culturele betrekkingen van het Ministerie van Nederlandse Cultuur gebeuren ? Zullen de personeelsleden afzonderlijk blijven

werken of worden ze opgenomen in het Commissariaat-generaal ?

Graag een duidelijk antwoord van mevrouw de Minister hierop.

2. Zal het Belgisch Huis te Amsterdam onder het beheer van het Commissariaat-generaal vallen en maakt het personeel aldaar deel uit van dat Commissariaat-generaal ?
3. Zullen de culturele attachés door de Minister van de Nederlandse Gemeenschap aangeduid worden ? Welk statuut zullen deze culturele diplomaten hebben ?
4. Over welke middelen zal dit Commissariaat-generaal juist beschikken ? Welke zijn de groeimogelijkheden van zijn begroting? Zijn er reeds voor de begroting 1980 kredieten voorzien ? Wordt de start inderdaad op 1 juli 1980 voorzien ? Met welk personeelkader ? Werd dit reeds vastgelegd ? Zal bij de aanstelling van de ambtenaren-generaal elke politieke strekking vertegenwoordigd zijn ?
5. Over hoeveel middelen beschikt de Franstalige tegenhanger van ons Commissariaat-generaal ?

Waarde collega's, in de Commissie is op een voortreffelijke en hoffelijke wijze samengewerkt. In niet onbelangrijke mate heeft men voorstellen van de Commissie in de tekst opgenomen.

Hoewel ikzelf, samen met mijn collega Hector de Bruyne, in de Commissie onze goedkeuring aan het decreet hebben gehecht, zal de Volksuniefractie, na beraad, zich nu bij deze stemming onthouden, wegens de toch heel zware principiële reserves die wij menen te moeten maken.

DE VOORZITTER: De heer Seeuws heeft het woord.

DE HEER W. SEEUWS (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, dames en heren, met het ontwerp tot oprichting van een «Commissariaat-generaal van de Vlaamse gemeenschap voor de buitenlandse culturele samenwerking» — om het in de huidige termen uit te drukken —, wordt de Nederlandse cultuurgemeenschap meer dan voordien bevoegd om een fundamentele inbreng te hebben inzake de internationale culturele samenwerking.

Het Commissariaat zal dan ook hoge verwachtingen moeten inlossen en staat voor de zware opdracht de taal en de culturele eigenheid van onze gemeenschap in alle facetten van hun grote verscheidenheid over de grenzen en waar ook ter wereld een eigen gelaat te geven.

Inderdaad, dames en heren, ook op universeel vlak heeft de culturele autonomie de Vlaamse gemeenschap nieuwe kansen geboden inzake de valorisatie van de nederlandse cultuur van eigen bodem.

Sinds 1946 heeft ons land meer dan 40 culturele akkoorden gesloten, waarvan de programma's jaarlijks of tweejaarlijks worden opgesteld, maar het tot stand komen van de culturele autonomie, enerzijds, en de herstructurering van de verschillende ministeriële departementen, anderzijds, heeft de overheid en de achtereenvolgende regeringen ertoe aangezet zowel de conceptie als de organisatie van het internationaal cultureel beleid aan een grondig onderzoek te onderwerpen.

Sedertdien werd in de opeenvolgende regeringen door de Ministers van Cultuur overleg gepleegd met hun collega's van Buitenlandse Zaken en Nationale Opvoeding met het oog op de oprichting van één instelling die alle inspanningen van de Nederlandse cultuurgemeenschap zou bundelen. Met de poging, in maart 1977 tot wat ik zou durven noemen «privatisering» van het buitenlands cultuurbeleid met overheidsgelden, door de oprichting van een «Stichting voor internationale cultuurspreiding» waren we niet zo gelukkig en sindsdien hebben we, in perfecte samenwerking onder de meerderheidspartijen en met uw gewaardeerde medewerking, mevrouw de Minister, geijverd voor de oprichting van deze instelling van openbaar nut voor internationale culturele betrekkingen.

Het ontwerp van decreet tot oprichting van een openbare instelling, genaamd Commissariaat-generaal, was eigenlijk de noodzakelijke aanvulling op de wet van 20 januari 1978 inzake de bevoegdheid van de cultuurgemeenschappen aangaande verdragen of akkoorden voor culturele samenwerking.

Een belangrijk sluitstuk van dit ontwerp inzake de interdepartementale samenwerking, is dat de lijst van de landen waarop de werking van het Commissariaat-generaal betrekking heeft, in gemeenschappelijk overleg tussen de Minister van Buitenlandse Zaken en zijn collega van de Nederlandse gemeenschap wordt vastgelegd, terwijl de werkprogramma's inzake internationale samenwerking gemeenschappelijk worden vastgesteld door Nationale Opvoeding en de Nederlandse cultuurgemeenschap.

Belangrijk voor de continuïteit is ook dat voor zover ons bekend, het de bedoeling is, dat een personeelskader zou worden opgesteld waarbij aan de ambtenaren van Buitenlandse Zaken, Nationale Opvoeding en Nederlandse Cultuur, die momenteel met de uitvoering van het buitenlands cultureel beleid belast zijn, de mogelijkheid wordt gegeven vrijwillig over te gaan naar het Commissariaat-generaal.

De socialistische fractie sluit zich dus ten volle aan bij dit ontwerp, dat trouwens door de Commissie eenparig werd aangenomen.

We durven er ook nog wel op aandringen dat de geplande huizen van de Nederlandse gemeenschap in het buitenland, een verantwoorde

plaats zullen krijgen in het beleid van het Commissariaat-generaal voor internationale culturele betrekkingen.

Ten slotte kunnen wij ons verheugen in de door de Minister in de Commissie uitgedrukte belofte, dat bij de samenstelling van het administratief kader zal rekening worden gehouden met de bescherming van de ideologische en filosofische minderheden zoals bedoeld in de Cultuurpactwet.

Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, dames en heren, de socialistische fractie zal dit ons inziens belangrijk ontwerp volmondig goedkeuren. *(Applaus bij de leden van de meerderheidspartijen)*

DE VOORZITTER: De heer Poma heeft het woord.

DE HEER K. POMA *(op de tribune)* : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren Ministers, geachte collega's, in de eerste plaats wens ik mijn collega Bascour te verontschuldigen. Hij heeft de werkzaamheden in de Commissie bijgewoond, maar is nu ongelukkiglijk ziek. Het is in zijn opdracht dat ik hier even het woord zal voeren.

De PVV maakte tijdens de besprekingen in Commissie deel uit van de oppositie. Het verslag vermeldt dat het decreet unaniem in de commissie werd goedgekeurd. Nu de PVV toetreden is tot de regering, zullen wij het decreet ook goedkeuren en dus niet doen zoals de Volksunie, die het heeft goedgekeurd in de Commissie maar tijdens de openbare zitting zich zal onthouden. Het is duidelijk dat er geen enkele reden is waarom wij ons zouden distantiëren van dit verslag. Er werd trouwens in een academische redevoering van collega Van Grembergen zoveel goeds gezegd over dit verslag, dat wij ons daarbij volledig kunnen aansluiten. Alleen wensen wij, wat het Commissariaat-generaal betreft, dat hiervoor door de Minister een maximaal rendement zou worden nastreeft, echter binnen het kader van de mogelijkheden die ons door de staats hervorming worden verschaft. *(Applaus op de banken van de meerderheid)*.

DE VOORZITTER: De heer Coens heeft het woord.

DE HEER D. COENS *(op de tribune)*: Mijnheer de Voorzitter, dames en heren Ministers, geachte collega's, de CVP kan zich alleen maar verheugen over het totstandkomen van het Commissariaat-generaal van de Nederlandse cultuurgemeenschap in België voor de buitenlandse culturele betrekkingen, een ietwat lange titel om gewoon aan te duiden een beleidsinstrument met betrekking tot ons buitenlands cultuurbeleid.

Als gewezen en eerste voorzitter van de Commissie voor buitenlands cultuurbeleid verheug ik mij

ten zeerste over het totstandkomen van dit decreet. Het is een langdurige geboorte geweest en een gestadige groei. Zo was het trouwens ook voor het hele proces van onze culturele autonomie. Wij hadden inderdaad allereerst behoefte aan de wettelijke beschikking waarbij de cultuurakkoorden via deze Cultuurraad zouden worden goedgekeurd. Het was een niet zo eenvoudige aangelegenheid om dit tot stand te brengen. Nu spreken wij de hoop uit dat effectief via dit Commissariaat-generaal de uitstraling, de inbreng van de Vlaamse cultuur in het buitenland beter zal functioneren.

Wij vinden het bijzonder goed dat niet alleen de uitvoering maar ook de voorbereiding van het buitenlands cultuurbeleid via dit instrument tot stand kan komen en dat hierbij rekening werd gehouden met de noodzakelijke samenwerking met de bestaande particuliere organisaties. Het is toch passend hulde te brengen aan degenen die het sinds jaar en dag doen, vaak met bescheiden middelen en totale inzet en ik noem onder meer Vlamingen in de Wereld, het Komitee voor Frans-Vlaanderen, de Stichting Ons Erfdeel en het Algemeen Nederlands Verbond, zonder volledig te zijn.

Ik vindt het ook goed dat de Cultuurraad via zijn Commissie voor buitenlands cultuurbeleid hierbij betrokken wordt door rapportering over de werking van dit Commissariaat. Op die manier kunnen de wetgevende en de uitvoerende macht de krachten bundelen, want het gaat hier over een heel belangrijke aangelegenheid, die hier reeds aan de orde werd gesteld. Ik wil dat onderstrepen. Ons buitenlands beleid wordt bepaald door het rijk en dient uiteraard één geheel uit te maken.

Maar het bestaan van twee grote cultuurgemeenschappen moet zich ook in het buitenlands cultuurbeleid uitdrukken. Dit is een delicate opdracht. Wij zullen voor deze situatie een oplossing sui generis moeten realiseren en dat zal niet eenvoudig zijn. Zoals het stilaan tot onze nationale deugden is gaan behoren, zullen wij ook op dat domein praktisch en pragmatisch moeten tewerkgaan met het oog op een doeltreffende oplossing.

Ik wou ook nog een paar vragen stellen. Allereerst heb ik wel enige twijfel omtrent de mogelijkheid om dit decreet en dus het Commissariaat-generaal operationeel te maken tegen 1 juli, slotbepaling van dit decreet. Ik verwijs naar het antwoord dat mevrouw de Minister heeft gegeven in de Commissie met betrekking tot het treffen van allerlei praktische maatregelen zoals personeelsstatuut, huishoudelijk reglement enz.. .

Niet dat het op een dag aankomt, maar het is toch een precieze vraag naar de reële verwachtingen omtrent het moment waarop dit instrument operationeel zou kunnen worden.

Vervolgens spreken wij de hoop uit dat de materie waarop dit Commissariaat-generaal zijn werkterrein zal vinden, voortdurend moge groeien, vooral

— en ik sluit mij aan bij wat vorige sprekers hierover hebben gezegd — met betrekking tot de culturele en educatieve aspecten van de ontwikkelingssamenwerking, die inherent in het buitenlands cultuurbeleid aanwezig dienen te zijn.

Ten slotte hopen wij dat deze nieuwe structuur niet duur zal uitvallen en dat er geen probleem zal gesteld worden omtrent de financiering ervan omdat wij veronderstellen dat dit zal gebeuren via overdrachten. Wij hebben inderdaad niets aan instellingen die duur uitvallen voor onze gemeenschap.

Instellingen zijn middelen, geen doel op zichzelf. Wij zijn ervan overtuigd dat dit Commissariaat-generaal een belangrijk middel is, niet zomaar een instelling zoals de heer Van Grembergen stelde, in het kader van de reële uitbouw van een heel belangrijke dimensie van onze cultuurautonomie, met name ons buitenlands cultuurbeleid waardoor wij Vlaanderen een volwaardig gezicht in de wereld kunnen geven. Vlaanderen heeft trouwens in dit verband iets te bieden aan de wereld.

Het Vlaams cultureel erfgoed is inderdaad een realiteit die door de hele wereld wordt erkend. Wij moeten alleen via de geëigende instrumenten daar vandaag de gepaste omkadering aan geven zodat een moderne uitstraling mogelijk wordt.

Wij zullen dan ook met overtuiging dit decreet goedkeuren. (*Applaus bij de meerderheid*)

DE VOORZITTER: De heer Van Geyt heeft het woord.

DE HEER L. VAN GEYT (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, mevrouwen en heren Ministers, geachte collega's, hoewel ik niet in de mogelijkheid ben geweest deel te nemen aan de werkzaamheden van de Commissie, kan ik bevestigen dat, indien dit wel het geval zou zijn geweest, ik toch geen uitzondering zou hebben gemaakt op de eenparigheid waarmee het ontwerp werd goedgekeurd. Het betreft hier inderdaad een **betekenisvolle** stap naar de verwerkelijking, ook inzake de culturele betrekkingen met het buitenland, van de autonomie van onze gemeenschap. De mogelijkheden die dit decreet zal scheppen, beantwoorden in positieve zin aan de huidige evolutie naar een meer federale structuur van België met zijn respectieve gemeenschappen en gewesten. De formule die voornamelijk in artikel 4 en gedeeltelijk in artikel 6 is vervat over de coördinatie tussen een eigen beleid van onze gemeenschap op het gebied van de buitenlandse culturele betrekkingen en het algemeen buitenlands beleid van België, lijkt mij wijs en redelijk. Inderdaad, zolang de beide gemeenschappen wensen ten minste in een bondsstaat te leven, is het logisch dat er een gezamenlijk buitenlands beleid is; de beide grote gemeenschappen zullen daarmee rekening moeten houden voor hun buitenlandse betrekkingen.

In bepaalde concrete gevallen komt dit bijzonder duidelijk tot uiting.

Bijvoorbeeld lijkt het mij evident, juist wegens de banden die er bestaan tussen ons land maar meer in het bijzonder tussen onze gemeenschap en de volkeren van landen als Guatemala en El Salvador, dat het vandaag bijzonder ongepast zou zijn nieuwe culturele betrekkingen met de regimes van deze landen aan te knopen. Hetzelfde geldt voor het ontwikkelen of verder ontwikkelen van culturele betrekkingen met een conflict-land als Zuid-Afrika. Vooral op het ogenblik zou het niet te rechtvaardigen zijn mocht onze gemeenschap ter zake eenzijdige stellingen of initiatieven nemen. Coördinatie tussen het buitenlands beleid van de Belgische staat en de buitenlandse betrekkingen van beide grote cultuurgemeenschappen biedt een grotere zekerheid wat betreft een wijze en constructieve politiek.

Voorts wens ik mij te beperken tot twee beschouwingen in verband met de amendementen die ik heb ingediend en die eerder dienen te worden beschouwd als tekstcorrecties dan als inhoudelijke tekstwijzigingen.

Het eerste heeft betrekking op de rol van de vertegenwoordigers van de diverse departementen in de Programmatieraad die de Minister van de Nederlandse Cultuur zal bijstaan in haar initiatieven inzake het buitenlands cultuurbeleid van onze gemeenschap en ten opzichte van het bevoegde Commissariaat-generaal.

In paragraaf 1 van artikel 6 wordt gesteld dat onder de twaalf leden van deze Programmatieraad er onder meer drie vertegenwoordigers zullen zijn van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking. In de derde paragraaf spreekt men van «de afgevaardigden van de Minister van Buitenlandse Zaken». Indien het hier ging om drie afgevaardigden van bedoelde Minister zou dit gezegd zijn geweest in paragraaf 1. Men kan eventuele bronnen van misverstand uit de weg helpen door eenvoudig de terminologie van paragraaf 1 in paragraaf 3 te gebruiken en te spreken van afgevaardigden van het Ministerie. **Zoniet**, loopt men het risico, wegens de drieledige structuur van dit Ministerie, over de diverse regeringen heen, tot moeilijkheden en tegenstrijdigheden te komen wat betreft de interpretatie.

Het andere voorstel tot tekstverbetering, eventueel echter met een inhoudelijke implicatie, slaat op artikel 8. Dit artikel voorziet in de oprichting van een Raad van Advies en verwijst uitdrukkelijk naar de Cultuurpactwet en meer in het bijzonder naar artikel 8. Dat betekent dat in die Adviesraad van 27 leden onder meer elk van de strekkingen, vertegenwoordigd in onze Raad, dient aanwezig te zijn. Dat stemt volledig overeen met de letter en de geest van de **Cultuur-**

pactwet en het Cultuurpactdecreet. Er bestaat trouwens een reeks precedenten.

Wat betreft dit eerste aspect van artikel 8 zijn er geen opmerkingen.

Indien ik in de mogelijkheid zou zijn geweest de werkzaamheden van de Commissie bij te wonen zou ik mijn volgende opmerking reeds in de Commissie hebben gemaakt die deze **waarscijnlijk** zou hebben weerhouden. Ik vraag dan ook om excuus voor het feit dat ik ze pas nu en hier maak. Het vierde lid van artikel 8 handelt over het bureau van de Raad van Advies. De tekst stelt dat dit bureau bestaat uit de voorzitter en de drie onder-voorzitters. Hij stelt ook meteen : «dit uitvoerend bureau is dusdanig samengesteld dat elke ideologische en filosofische strekking erin vertegenwoordigd is». Wat het laatste lid betreft, meen ik niet dat de auteurs in de Commissie zouden hebben bedoeld dat elk van de strekkingen vertegenwoordigd in onze Raad zitting zou krijgen in dit bureau. Het lijkt mij niet logisch dat elk van de strekkingen hier aanwezig zou zijn, en ik denk hier bijvoorbeeld aan mijn strekking die in onze Raad slechts door één lid vertegenwoordigd is. Dat zou alleen mogelijk zijn door aan de voorzitter en de drie onder-voorzitters één of twee bijkomende leden toe te voegen.

Ik meen dan ook dat het beter zou zijn uitdrukkelijk te spreken over de aanwezigheid in het bureau van de meest representatieve vier strekkingen. Indien dit niet expliciet wordt gezegd dan zou men bij de toepassing van deze tekst genoopt of althans geneigd kunnen zijn in strijd te handelen met de letter en de geest van het Cultuurpact. Men zou dan immers gemakkelijk komen tot een restrictieve of beter gezegd verminkende interpretatie van artikel 3 van de Cultuurpactwet en van het Cultuurpactdecreet wat betreft de erkenningscriteria voor de strekkingen. Dit zou niet beantwoorden aan de standpunten die hier regelmatig werden naar voor gebracht door de woordvoerders van de verschillende fracties.

Ik stel u dan ook voor mijn desbetreffend amendement gewoon als een tekstverbetering te beschouwen en verzoek u de volgende formulering te weerhouden : «Het Bureau is dusdanig samengesteld dat elk van de vier meest representatieve ideologische en filosofische strekkingen erin vertegenwoordigd is».

Dit zijn de twee tekstverbeteringen die ik zo vrij ben aan de wijsheid van de Raad en in de eerste plaats van de leden van de Commissie en van de Minister voor te leggen.

DE VOORZITTER: De heer Gheysen heeft het woord.

DE HEER R. GHEYSEN (op de tribune): Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, waarde collega's, eerst en vooral wens ik de verslaggever

van onze Commissie, collega Steverlynck, geluk omdat hij de vier Commissievergaderingen zo volledig heeft kunnen weergeven in zijn merkwaardig verslag van 27 maart 1980, verslag dat nog lang zal worden gebruikt als basistekst van de internationale culturele samenwerking van de Nederlandse cultuurgemeenschap.

Ik meen dat degelijk werk werd verricht en de teksten door de Cultuurraad kunnen aangenomen worden.

Hiermede wordt dan de instelling opgericht die we allen gewent hebben om onze Nederlandse taal en cultuur op een meer efficiënte wijze naar het buitenland uit te dragen.

Het lijdt geen twijfel dat deze parastale over meer middelen zal beschikken en met meer soepelheid zal kunnen te werk gaan dan het Bestuur voor internationale culturele betrekkingen, dat gebrek heeft aan armslag en financiële middelen.

Dit gezegd zijnde, wens ik u toch enkele bedenkingen voor te leggen en tevens een paar opmerkingen te maken. Bij het instuderen van documenten, waaronder het Jaarverslag van het Bestuur voor internationale culturele betrekkingen alsmede bij inzicht van de begroting van dit Bestuur voor 1979, stel ik vast dat genoemd Bestuur de volgende taken had:

1. het uitvoeren van programma's van een veertigtal culturele akkoorden, gesloten met landen overal wat in de wereld; op de begroting van 1979 stond hiervoor slechts 66 miljoen frank ingeschreven ;
2. culturele activiteiten met landen waarmee wij geen cultureel verdrag hebben ;
3. deelneming aan programma's van enkele multilaterale intergouvernementele organisaties, zoals de Raad van Europa en de Unesco.

Totaal begroting: slechts 158 miljoen frank.

Daarnaast bestaan er nog, voor het Bestuur van internationale culturele betrekkingen, taken op nationaal vlak, waarvoor een gemeenschappelijke begroting — dus samen met de Franstaligen — gestemd door het Parlement, voor een bedrag van ± 90 miljoen frank voorzien was in 1979.

Laat mij toe hieruit een paar conclusies te trekken. Ten eerste is het bedrag van de kredieten ter beschikking gesteld voor het uitvoeren van de programma's van de culturele akkoorden, met name slechts 66 miljoen frank, buitengewoon laag. Hiervan zijn, volgens het Jaarverslag, reeds ± 23 miljoen frank voorbehouden voor het toekennen van beurzen aan studenten uit vreemde landen. Als men daarbij nog rekening houdt met het feit dat de culturele activiteiten met Nederland — land dat absolute prioriteit geniet — ettelijke miljoenen opsorpen, dan schiet er werkelijk niet veel over voor de werking met de andere landen.

Ik wens oprecht dat, bij het oprichten van het Commissariaat, het bedrag van de kredieten voor de uitvoering van de programma's van de culturele

akkoorden gevoelig verhoogd wordt, zodat deze nieuwe instelling niet gekortwiek wordt van bij de start.

Men mag niet vergeten dat de programma's niet alleen materies bevatten behorende tot de culturele sector in de strikte zin van het woord, maar ook die behorende tot de sector onderwijs.

Een tweede conclusie, die tevens een vraag inhoudt: «Zal het mandaat dat men aan het Commissariaat-generaal toevertrouwt, zo zijn dat het volledig alle taken van het Bestuur voor internationale culturele betrekkingen overneemt?»

Die zijn: de culturele akkoorden, de genoemde bilaterale actie met landen waarmede geen culturele akkoorden gesloten werden, en tenslotte de multilaterale acties. En wat dan met hetgeen nog door het Bestuur voor internationale culturele betrekkingen gedaan wordt op nationaal vlak ten laste van de geciteerde begroting van de gemeenschappelijke culturele sector?

Is het mandaat van het Commissariaat zó dat het Bestuur voor internationale culturele betrekkingen kan verdwijnen? Bevat artikel 2 van het ontwerp van decreet dit alles?

Een andere beschouwing van algemene aard is de volgende.

Het is mijn vurige wens dat het Commissariaat zeer goed zal functioneren en onze cultuur naar het buitenland op efficiënte wijze zal doen uitstralen.

Maar, zo de uitzend-apparatuur zeer goed functioneert, moet de ontvangst-apparatuur in staat zijn in optimale condities de materie te verwerken. Het is misschien wel goed even stil te staan bij de actiemogelijkheden op cultureel vlak van onze ambassades in het buitenland. Het is geen geheim dat vele ambassades niet over genoeg personeel beschikken en dat de personen die met de culturele zaken belast zijn vaak zovele andere opdrachten en taken te vervullen hebben dat ze de cultuur zeer bijkomstig er ook nog maar eens bij nemen.

Daarbij kan men er ook nog aan toevoegen dat een aantal van deze personen niet erg «**cultural minded**» zijn, terwijl anderen niet erg sympathiseren met de Nederlandse cultuur. Ik meen dat, nu het Commissariaat-generaal opgericht wordt, nog niet alles opgelost is en we best ook het probleem van onze culturele vertegenwoordiging in het buitenland eens ter studie nemen.

Een ander punt dat ons bekommert, is dit van het personeel van het Commissariaat-generaal. Ik meen dat de tekst van het verslag, op bladzijde 4, een kleine aanvulling vergt. Wij lezen daar: «Toch moet worden opgemerkt dat de huidige diensten in de departementen niet zonder meer worden opgedoekt. Zo zijn de ambtenaren vrij hun overgang al dan niet te vragen...».

Heb ik het juist voor, mevrouw de Minister, wanneer ik meen dat zulks niet betekent dat indien zij

dat wensen, zij ex officio worden opgenomen in het Commissariaat-generaal? Het ontwerp van decreet vraagt nopens dit punt toch wat meer uitleg, omdat wij menen dat aan deze kwestie aspecten van humane aard zijn verbonden. Een aantal personeelsleden van het Bestuur voor internationale culturele betrekkingen zijn reeds jaren lang op het Bestuur tewerkgesteld. Volgens mij is het billijk en menselijk dat degenen die wensen te blijven, dan ook daadwerkelijk in het Commissariaat-generaal ex officio worden opgenomen.

Ten andere, een zeker aantal van hen hebben een jarenlange ervaring opgedaan inzake internationale betrekkingen en kunnen het Commissariaat-generaal met hun kennis van zaken zeer grote diensten bewijzen.

Ik meen dat de Minister in haar antwoord dit ervaren personeel geruststelling kan geven.

Wij zijn ook verheugd dat het Commissariaat-generaal de samenwerking zal bevorderen met de particuliere organisaties en vooral met instellingen die sinds enkele jaren actief zijn op het vlak van de internationale culturele samenwerking.

In het verslag werd ook gehandeld over de werking van Vlamingen in de Wereld, werking die wij ook noemen de werking naar buiten uit van onze tiende provincie als uitstralingsgebied.

Ten slotte, artikel 13 bepaalt dat dit decreet in werking treedt op 1 juli 1980.

Mevrouw de Minister, is dit praktisch nog mogelijk? Bij de bespreking van dit artikel hebt u verklaard dat dit Commissariaat-generaal niet onmiddellijk in werking kon treden, dat eerst het personeelsstatuut, het huishoudelijk reglement en zo meer, moeten klaar zijn. Daarom stellen wij ons de vraag of het praktisch nog mogelijk is de datum van 1 juli te weerhouden. Wanneer zal dit decreet in het Staatsblad kunnen verschijnen?

Ik ben er in elk geval van overtuigd dat dit decreet dat wij straks zullen stemmen, meer dan ooit beantwoordt aan een nieuwe, moderne aanpak van onze internationale culturele samenwerking en dat op de oude fundamenten van onze verdragen de nieuwe bouwstenen kunnen worden opgetrokken van een vruchtbare internationale culturele samenwerking van de Nederlandse cultuurgemeenschap en dit ten bate van onze Vlaamse volksgemeenschap.

(Applaus bij de leden van de meerderheid)

DE VOORZITTER: De heer Kuijpers heeft het woord.

DE HEER W. KUIJPERS *(op de tribune)*: Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, geachte collega's, ik zou tot slot in dit debat een enigszins andere klank willen laten horen.

Het uitstekend verslag van de heer Steverlynck weze er de basis voor. Uit de betogen van de

collega's blijkt een zeker triomfalisme, dat ik geenszins kan delen.

Ons eeuwenoud cultuurvolk — zoals het wel eens wordt betiteld — heeft het klaargespeeld op tien jaar, de tijd van onze culturele autonomie, dit administratief «gedrocht» tot stand te brengen.

Wanneer het buitenland ons de vraag zal stellen hoe men met onze cultuur in voeling kan komen, zullen wij kunnen aankondigen dat wij ergens een soort Commissariaat-generaal hebben — een titel om bij te huiveren — dat de cultuur van de Nederlandse cultuurgemeenschap in de Belgische staatsgemeenschap, de wereld kond zal doen.

Er zal een administratief apparaat worden opgesteld, dat in zijn werking reeds lang is achterhaald door de praktijk van enkele dynamische **privé-organismen**. Een hoorzitting in de Commissie om deze methodiek en ervaring te achterhalen, bleek niet nodig ! Onze zestigduizend landgenoten in West-Duitsland van wie het grootste deel Vlamingen zijn, de mensen van «Ons Erfdeel», die moeten opboksen tegen alle Franse onwil om de Frans-Vlaanderenkwestie veilig te stellen voor de toekomst, «Vlamingen in de Wereld», allen werden niet gehoord !

DE HEER D. COENS : Denkt u op die manier de uitstraling van Vlaanderen te kunnen verzekeren ? Laten wij nu het instrument gebruiken dat we eindelijk gekregen hebben. Laten wij alle krachten samenbundelen en dit instrument versterken. Des te beter als de mensen het tot nog toe met eigen krachten hebben gedaan, maar nu worden zij in een nieuwe structuur geïntegreerd.

DE HEER W. KUIJPERS : Vlaanderen heeft zijn getalsmeerderheid verloren, tien jaar geleden, toen we hiervoor de zogenaamde culturele autonomie hebben gekregen. Hiervoor is uw partij de grote verantwoordelijke. De Vlaamse meerderheid werd in deze Kamer verkocht, mijnheer Coens. En met wat we in de plaats kregen, bouwden wij op 10 jaar **tijds** thans deze «administratieve tijger» uit. Een resultaat kan je het niet noemen. Hier op deze tribune zullen wij binnen enkele tijd de evaluatie maken. Dan zullen wij zien wat het eeuwenoude cultuurvolk ervan terecht heeft gebracht ! Denk eraan : We zullen hoogstens wat kredieten hebben om een zware, gepolitiseerde administratie op te zetten. Voor de uitvoering van haar cultuurpolitiek zal uw Vlaamse meerderheid niet eens haar eigen middelen kunnen gebruiken. Daarom, ik herhaal het, heb ik alle lof voor de privé-mensen die, onder verdachtmaking ook en zeker van de Belgische staat en met zeer beperkte medewerking van de Vlaamse culturele autonome instellingen, het alleen moeten **ro-ien** met onvoldoende kredieten. De wijze van subsidiëring van bijvoorbeeld het Algemeen Nederlands Verbond gedurende de

jongste tien jaar is vrij hypocriet, vindt u niet? Zal dit met dit decreet veranderen ? Dames en heren van de meerderheid, weet u hoe deze mensen moeten werken? Met aalmoezen en met een paar abonnementen die van staatswege opgekocht worden.

DE HEER D. COENS: Het is niet waar dat deze organisaties geen steun hebben ondervonden.

DE HEER W. KUIJPERS: Men kan hier niet spreken over steun, het zijn aalmoezen, zelfs onze beperkte autonomie onwaardig. Ik schaam mij erover.

Gaat u met mij mee, mijnheer Coens ? Vijftig kilometer ten zuiden van Leuven, kan u eens met de leden van «Band» gaan praten om te weten wat wij gedaan hebben voor «deze besten onzer broeders». Wij kunnen ook eens gaan kijken wat voor de Vlaamse kring in Eupen gedaan werd. En ik blijf mijn hoogste twijfel uitdrukken, dat een administratief orgaan dit zal veranderen.

Uiteindelijk is dat mijn goed recht alhoewel wij ook van dit instrument zullen pogen het beste te maken.

DE HEER W. SEEUWS: Toch!

DE HEER W. KUIJPERS: Als Vlamingen hebben wij dat altijd gemoeten. En die «toch» hebben wij zeer duur betaald. Die hebben wij betaald tegen de franskiljons in en die hebben wij op dit ogenblik betaald tegen een aantal mensen die de hele culturele sector pogen te monopoliseren. Ik hoef dit aan u niet uit te leggen. Want ook dit gevaar schuilt in deze nieuwe administratie. Zo kom ik tot een tweede punt. Ik spreek hier als volksnationalist en als federalist. In dit decreet werd er geen rekening gehouden met de mogelijkheden in de akkoorden van Galway en Bordeaux, noch met studies gemaakt binnen de Raad van Europa en die richtinggevend zijn voor het herstel van de volkerenrechten. Op weinig vlieguren van hier, in Spanje, zullen Baskenland en Catalonië — waar hun geringe culturele autonomie nog geen tien jaar oud is — deze teksten als basis gebruiken ! Op dit ogenblik kunnen wij niet eens de akkoorden van Galway, met name de contacten van volk tot volk, behoorlijk uitvoeren.

Ten derde — ik ben geen Belg en voor dit discussiepunt geen Vlaming — als heel-Nederlander moet u ons maar eens aanduiden waar wij met deze administratieve **constructie** de heel-Nederlandse geest kunnen opstellen binnen de **wereld-**verhouding ?

Vertrekkende van de voorliggende regeringsverklaring, vraag ik waar de kracht lig van onze autonomie om straks naar het buitenland, juridisch gesproken, akkoorden te gaan sluiten en in de

eerste plaats met de Nederlandstaligen binnen de drie staten waarin ons volk gebroken ligt ?

Mijnheer **Galle**, wanneer zal ons taalunieverdrag gesloten worden ? Wanneer **zal** deze eenheid tot stand komen ?

DE HEER D. COENS: U weet dat de culturele verdragen niet moeten goedgekeurd worden.

DE VOORZITTER : Gelieve niet te onderbreken.

DE HEER W. KUIJPERS: Mijnheer de Voorzitter, het feit dat ik onderbroken word, is een bewijs dat de bemerkingen pijn doen en dat deze verpakte ziekte dient blootgelegd te worden. Wanneer tien jaar na de culturele autonomie een taalunieverdrag nog moet bepleit worden, kan men moeilijk triomfalistisch zijn !

DE HEER D. COENS : Er heeft niemand triomfalisme naar voren gebracht !

DE HEER W. KUIJPERS : Dan moet u straks het Benopt Verslag even nakijken.

Dit Commissariaat-generaal bevestigt en clichéert gegroeide toestanden, zoals onze geografie. U mag van mij gerust aannemen dat ik als volksnationalist de uitgestulpte staatsgrenslijn boven de Kempen, waar men in de ene holte een Rijkshollander zou moeten ontwaren en in de andere holte een Staatsbelg, niet kan aanvaarden, zeker geestelijk niet via de bekende administratieve spelregels. Anderzijds moeten wij niet denken dat de hele wereld wacht op wat wij als cultuur te bieden of uit te dragen hebben. Het zal duidelijk van onszelf afhangen hoe wij het gaan doen.

Vandaar mijn hoofdkritiek ter zake: het gebrek aan contact met de privé-organismen die het momenteel doen. Ik wil u al dadelijk één persoon noemen, de heer **Gentils**, misschien beter gekend in Washington dan in Brussel. Weinigen onder u kennen hem wellicht. Hij heeft niet moeten wachten op wat hier voorligt, ook niet op de tien jaar cultuurautonomie.

Ik dank u voor de replieken die de aandacht van deze Vergadering daardoor gescherpt hebben. *(Applaus bij de leden van de VU)*

DE VOORZITTER: Mevrouw De Backer-Van Ocken, Minister van de Vlaamse Gemeenschap, heeft het woord.

MEVROUW R. DE BACKER-VAN OCKEN, Minister van de Vlaamse Gemeenschap *(op de tribune)* : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, het ontwerp van decreet tot oprichting van een openbare instelling genaamd «Commissariaat-generaal van de Nederlandse cultuurgemeenschap in België voor de buitenlandse culturele samenwerking», dat vandaag ter goedkeuring voorligt, is

het resultaat van een grondige bespreking in de bevoegde Commissie van de Cultuurraad.

Ik sta er dan ook op, Mijnheer de Voorzitter, de verslaggever, de voorzitter van de Commissie en de Commissieleden, van harte te danken voor de zeer positieve samenwerking die wij, naar aanleiding van de bespreking van dit ontwerp, hebben mogen ervaren. Deze positieve samenwerking moge blijken uit het feit dat de tekst van het ontwerp, zoals deze nu voorligt, in de Commissie eenparig werd goedgekeurd. Deze eenparigheid is van het grootste belang, omdat met dit decreet de wijze wordt vastgelegd waarop het buitenlands cultureel beleid in de komende jaren zal worden gevoerd. Dit ontwerp vormt de noodzakelijke aanvulling van de wet van 20 januari 1978 ter uitvoering van artikel 59bis, 2e paragraaf. De wet van 20 januari 1978 gaf, zoals u allen weet, de cultuurgemeenschappen de mogelijkheid zelf culturele akkoorden te ratificeren. Het voorliggend ontwerp van decreet geeft de cultuurgemeenschappen bovendien de mogelijkheid de initiatieven die zij zullen nemen opdat onze gemeenschap, taal en cultuur, in het buitenland zou worden erkend en herkend, voortaan autonoom te reorganiseren en te coördineren. De inhoud en de betekenis van de culturele akkoorden die door het Cultuurparlement worden geratificeerd, worden immers bepaald binnen de beleids- en uitvoerorganen van de eigen cultuurgemeenschap. Daartoe was de oprichting van één administratief lichaam, met name dit Commissariaat-generaal, dringend noodzakelijk.

Ik zou hierbij eerst en vooral willen ingaan op de opmerkingen van de verslaggever. Inderdaad, er moet een tekstcorrectie worden aangebracht. In de tekst van dit ontwerp vallen immers de verschillende etappes van de staatshervorming af te lezen. Zoals u weet zijn wij reeds enkele jaren met dit ontwerp «Commissariaat-generaal» bezig en ondertussen zijn er enkele nomenclatuurwijzigingen gebeurd. Artikel 3 spreekt van Nederlandse cultuur, de andere artikelen van Nederlandse gemeenschap. Deze term is ondertussen bij de regeringssamenstelling opnieuw vervangen door Vlaamse gemeenschap, maar dit enkel nog op executief vlak. Hoewel de discussies nog niet zijn beëindigd is het onmiddellijk duidelijk, gelet op de wet van 21 juli 1971, dat de term Nederlandse cultuur een betere verwijzing vormt dan Nederlandse Gemeenschap, dat in de huidige staatshervorming een ruimer begrip is geworden.

In navolging van wat de verslaggever daarnet heeft gezegd, stellen wij voor, mijnheer de Voorzitter, in artikelen 4, 5, 6, 7 en 10 de term «de Minister tot wiens bevoegdheid de Nederlandse gemeenschap behoort» te vervangen door «de Minister tot wiens bevoegdheid de Nederlandse cultuur behoort».

De heer Van Grembergen heeft in zijn belangwek-

kende tussenkomst onder meer de rol van Buitenlandse Zaken in het buitenlands cultuurbeleid echter te groot bevonden. Wij moeten nochtans opmerken dat de rol van Buitenlandse Zaken integendeel heel beperkt is. Om precies te zeggen wat de rol van Buitenlandse Zaken is geworden, wil ik aanstippen dat de band tussen het buitenlands beleid en het buitenlands cultuurbeleid op advies van de Raad van State behouden moest blijven. De heer Van Grembergen heeft dit overigens zelf gezegd. De Raad van State heeft in verschillende adviezen, ook in het advies over het eerste ontwerp van decreet wat het buitenlands cultureel beleid betreft, gezegd dat deze wijziging met de buitenlandse politiek is verbonden.

Men kan inderdaad moeilijk stellen dat een buitenlands cultuurbeleid niets met het buitenlands beleid op zichzelf te maken heeft. Het is dan ook normaal — dat vormt trouwens ook de inhoud van een decreet dat inmiddels door de Franse Cultuurraad werd aangenomen — dat de band met het departement van Buitenlandse Zaken, zij het dan minimaal, wordt behouden. Het is echter eveneens normaal dat de inbreng van het departement van Buitenlandse Zaken duidelijk wordt afgebakend. En dit is gebeurd in artikels 4 en 6.

Samengevat komt het erop neer dat de Minister bevoegd voor de Nederlandse cultuur en de Minister van Buitenlandse Zaken samen de lijst vastleggen van landen waarmee op cultureel vlak al dan niet binnen het kader van een cultureel akkoord, kan worden samengewerkt.

Indien aan de uitvoering van de werkprogramma's die door de Minister bevoegd voor de Nederlandse cultuur en de Minister van Nationale Opvoeding werden vastgelegd, diplomatieke gevolgen zouden kunnen verbonden zijn, kan de vertegenwoordiger van de Minister van Buitenlandse Zaken in het Programmatiecomité hierop de aandacht vestigen. De Minister van Nationale Opvoeding en de Minister bevoegd voor de Nederlandse cultuur zullen dan beslissen over het gevolg dat aan de opmerking van de vertegenwoordiger van de Minister van Buitenlandse Zaken zal gegeven worden. Aldus kan geen echte voogdij vanwege het departement van Buitenlandse Zaken op dit Commissariaat-generaal en op de culturele betrekkingen in het algemeen ontstaan.

U heeft ook gesproken, mijnheer Van Grembergen, over de wenselijkheid van de uitbreiding van de bevoegdheden van het Commissariaat-generaal in verband met de ontwikkelingssamenwerking. Nog verschillende andere sprekers hebben hierover hun standpunt naar voren gebracht. Deze uitbreiding lijkt ook mij wenselijk, maar binnen het huidige wettelijk bestel is de **ontwikkelingssamenwerking** in haar geheel nog een nationale materie, vermits er nog geen wetten gestemd zijn die hieraan verandering brengen. Wij

moeten nu eenmaal rekening houden met het feit dat de Cultuurraden geen wetgevend werk kunnen verrichten op het terrein van de bevoegdheden die tot op heden exclusief aan het nationale Parlement zijn toegewezen.

— *Mejuffrouw G. Devos, Ondervoorzitter, treedt als Voorzitter op.*

Het decreet zoals het hier voorligt, verhindert evenwel niet dat wij later, indien de lijst van de culturele materies wordt uitgebreid tot andere bevoegdheden dan deze die voor het ogenblik tot de Cultuurraad behoren, de culturele aspecten van de ontwikkelingssamenwerking onder de bevoegdheid van het Commissariaat-generaal zouden kunnen brengen.

Zoals bepaald in artikel 6 wordt in afwachting daarvan de band met de culturele aspecten van de ontwikkelingssamenwerking via het Programmatiecomité gelegd. Na de staatsvorming zijn er mogelijkheden om op uw suggesties in te gaan.

U heeft ook een voorstel gedaan om drie adjunct-commissarissen-generaal aan te stellen. U heeft dit proberen te billijken met het argument dat er drie goed afgescheiden sectoren zouden kunnen zijn. Dit maakt het echter nog niet noodzakelijk om ineens een inflatie van adjunct-commissarissen-generaal te hebben. Daarmee kan bij de indeling en de opstelling van het personeelskader rekening gehouden worden, zonder dat er onmiddellijk drie adjunct-commissarissen-generaal nodig zijn.

Wij kunnen de «groot-Nederlandse ideeën» van de heer Van Grembergen toejuichen, maar het is zo dat men een duidelijk onderscheid moet maken tussen bepaalde ideeën — en hier zou ik me ook tot de heer Kuijpers willen richten — en de middelen die ter beschikking zijn om deze ideeën in realiteit om te zetten.

Over het amendement van de heer Jorissen ertoe strekkende aan de tekst een wijziging te brengen, zou ik willen antwoorden dat het duidelijk is dat wij met deelstaten of met volkeren verdragen kunnen sluiten. Het is evident dat binnen zeer korte tijd een taalunieverdrag, vermits het reeds door de regeringen, zowel van Nederland als van ons land werd besproken, tussen de Nederlandstalige gemeenschap van ons land en Nederland zal kunnen worden gesloten. Wij kunnen dat ook doen met andere landen indien zij over dezelfde autonomie beschikken zoals dit bij ons het geval is. Wij kunnen bij voorbeeld geen verdrag sluiten met Friesland of met Bretagne, maar wij kunnen dat wél met andere deelstaten of deelregeringen.

DE HEER W. JORISSEN: Met Quebec !

MEVROUW R. DE BACKER-VAN OCKEN, Minister van de Vlaamse Gemeenschap: In ver-

band met het personeel moet ik aan de heer Van Grembergen toch laten opmerken dat het bijvoorbeeld niet juist is dat het BLOSO één **directeur**-generaal en twee bestuursdirecteurs heeft. Het is evident dat het Commissariaat-generaal goed gestoffeerd dient te zijn. Het personeel mag niet te karig aangesteld worden. Men mag evenwel niet vergeten dat de middelen zeer beperkt zijn. Het is immers niet de bedoeling het grootste deel van de kredieten aan personeelsuitgaven te besteden, maar wel aan initiatieven die onze gemeenschap in het buitenland een eigen gelaat kunnen geven.

Wat gebeurt er met het personeelskader van het ICB bij Nederlandse Cultuur? Ik wil hier terzelfdertijd antwoorden op hetgeen de heer Gheysen heeft gevraagd. De ambtenaren van de Dienst internationale culturele betrekkingen van Nederlandse Cultuur en ook van Nationale Opvoeding, waar er een analoge dienst werkt, krijgen allen de kans over te gaan naar het Commissariaat-generaal. Indien zij dit niet wensen, moeten zij evenwel hun statuut van rijksambtenaren kunnen behouden en daarvoor zal worden gezorgd.

Wat het personeel van de «Brakke Grond» in Amsterdam en het personeel in Rijsel betreft, is het inderdaad de bedoeling — en daartoe werden reeds contacten gelegd — het op te nemen in de diensten van het Commissariaat-generaal.

Wat het personeelskader betreft, kan ik op dit ogenblik enkel vermelden dat het ontwerp van personeelskader klaar is. Het ogenblik is aangebroken om het samen met mijn collega's van het Openbare Amt en van Begroting te bespreken. Het lijkt mij dan ook voorbarig daarover nu reeds mededelingen te doen, omdat men nog niet weet welk het uiteindelijk resultaat van deze besprekingen zal zijn.

Het is evident dat bij de samenstelling en de opvulling van het personeelskader met het Cultuurpact rekening zal worden gehouden. Dit maakt deel uit van de administratie en dàar wordt er natuurlijk rekening gehouden met het Cultuurpact.

Wat de financiële middelen betreft, ben ik van oordeel dat wij bij de bespreking van de begroting daarop kunnen ingaan. Het is inderdaad zo — en het werd ook nog door anderen gezegd — dat de middelen die ons ter beschikking worden gesteld, op dit vlak en op vele andere vlakken eigenlijk ontoereikend zijn.

De vooruitzichten op dit terrein, rekening houdend met de economische crisis, zijn uiteraard niet schitterend.

Er zijn nog geen cijfers bekend in verband met de geldmiddelen besteed aan het Franse Commissariaat-generaal, vermits het duidelijk is dat deze begrotingen nog niet zijn ingediend om de redenen die ik zoëven naar voren heb gebracht in mijn antwoord aan de heer Seeuws.

Wij danken de heer Seeuws omdat hij een his-

toriek heeft gemaakt van de lange geschiedenis van dit Commissariaat-generaal, waarvan de besprekingen begonnen zijn in 1974, na de in deze Cultuurraad door de heer Van Elslande gedane mededeling.

Het is zo dat het personeelskader, zoals ik zoëven reeds zei, kan overgaan naar het Commissariaat-generaal, doch niet verplicht wordt over te gaan. Ik denk dat dit de enige juiste instelling is.

Aan de heren Poma en Coens zou ik willen zeggen dat het mij verheugt dat zij over de positieve sfeer, die in de Commissie heerste, hun genoegen heb uitgedrukt. Ik kan u verzekeren dat, bij de uitvoering van het decreet, zal worden getracht de door de Cultuurraad aan het Commissariaat-generaal gegeven mogelijkheden zo maximaal mogelijk te benutten.

Er is ook de vraag, die terecht door de heer Coens werd gesteld, met name : wat gaan wij doen met de datum van 1 juli?

Wij hebben altijd gedacht dat het Commissariaat-generaal zou operationeel worden op 1 juli. U weet ook welke de moeilijkheden zijn, ook al heeft de crisis slechts zes weken geduurd.

Wij kunnen u alleen verzekeren dat wij ons uiterste best zullen doen opdat het Commissariaat-generaal zo operationeel mogelijk zou zijn tegen de datum van 1 juli.

Vervolgens kom ik tot de vraag, gesteld door de heer Van Geyt. Hij heeft natuurlijk gelijk waar hij bij de aanvang zegde dat het cultuurbeleid inderdaad iets te maken heeft met het buitenlands beleid.

Op de precieze vragen en de amendementen door de heer Van Geyt ingediend, wens ik met een zekere reticentie te antwoorden, zeker in verband met artikel 6, waar hij vraagt «de Minister» te vervangen door «het Ministerie».

In artikel 6, paragraaf 1, is uitdrukkelijk bepaald «drie vertegenwoordigers van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking», omdat dit de officiële benaming van bedoeld departement is en ook omdat het de bedoeling is in het Programmatiecomité vertegenwoordigers van de drie geledingen van dit departement, met name zowel Ontwikkelingssamenwerking, Buitenlandse Handel als Buitenlandse Zaken zelf, op te nemen.

In paragraaf 3 wordt naar de Minister van Buitenlandse Zaken verwezen, alleen omdat het, in voorkomend geval, uiteraard niet zo is dat de vertegenwoordigers die bijvoorbeeld door de Minister van Ontwikkelingssamenwerking of de Minister van Buitenlandse Handel zouden worden aangewezen, dezelfde bevoegdheden zouden hebben als het lid dat specifiek Buitenlandse Zaken zou vertegenwoordigen.

Ook op het andere amendement van de heer Van Geyt waarin hij voorstelt «vier» in te lassen, kan ik niet positief antwoorden. Ik meen evenwel dat

over de grond van de zaak — en uit uw uiteenzetting is dit zo gebleken — geen misverstand bestaat. Het is duidelijk dat in de Adviesraad iemand van elke strekking aanwezig is. Het wijzigen van de tekst zou evenwel de verkeerde opinie kunnen oproepen dat zulks ook noodzakelijk is in het bureau. Thans is het niet noodzakelijk dat in het bureau elke ideologische en filosofische strekking aanwezig is. U vraagt dat trouwens ook niet, mijnheer Van Geyt. U wenst slechts dat het aantal op «vier» zou worden gesteld. Welnu, ik meen dat dit niet noodzakelijk is en dit eigenlijk een overbodige bijvoeging betekent.

Thans wens ik even terug te komen op wat de heer Gheysen heeft gezegd. Ik ben hem dankbaar dat hij de aandacht gevestigd heeft op de beperktheid van de kredieten die voor het buitenlands cultuurbeleid zijn voorzien. Dit is eigenlijk nog eens een waarschuwing die mij in het antwoord versterkt dat ik aan de heer Van Grembergen heb gegeven, met name dat wij moeten oppassen dat niet te veel kredieten aan personeelsuitgaven worden besteed, maar wel aan de werking zelf.

De heren Gheysen en Van Grembergen hebben ook gesproken over de culturele attachés. Hierop kan ik antwoorden dat eerstdaags een akkoord, dat hieromtrent tussen de betrokken Ministers tijdens de vorige regering werd bereikt, zal worden besproken in de schoot van de regering met name eerst van het Ministerieel Comité voor Buitenlands Beleid. Het is zó dat wij maandenlang met het departement van Buitenlandse Zaken besprekingen hebben gevoerd ten einde ons duidelijk te kunnen uitspreken over het feit onder wie die attachés zullen ressorteren, of zij al dan niet in het hele diplomatieke bestel blijven, en om uit te maken of de mogelijkheid bestaat verschillende attachés te hebben, meer dan tegenwoordig het geval is en van verschillende gemeenschappen.

Dit zijn allemaal moeilijke problemen die in de praktijk niet zo gemakkelijk zullen worden opgelost. Zoals u in het verslag kunt lezen zijn er op dit ogenblik slechts een zestal echte culturele attachés. Voor het overige zijn het, zoals u zegt, personen die reeds zoveel te doen hebben met economische of andere problemen en dus weinig tijd hebben voor cultuur. Wanneer men dan echte culturele attachés heeft, dan is het zo dat ze enkele jaren later in hun diplomatieke carrière alweer andere opdrachten krijgen.

Dit zijn ingewikkelde problemen, maar hieromtrent hebben wij met het departement van Buitenlandse Zaken vruchtbare besprekingen kunnen voeren. Over de resultaten daarvan zullen wij u inlichten, want het is duidelijk dat het heel belangrijk is te weten door wie wij als gemeenschap in het buitenland cultureel vertegenwoordigd zijn.

De heer Gheysen heeft ook gevraagd wat tot het Commissariaat-generaal behoort. Welnu, al hetgeen hij heeft opgesomd, behoort inderdaad tot

het Commissariaat-generaal, zowel de voorbereiding en de uitwerking van de akkoorden, de samenwerking die niet door akkoorden is gesteund, als het multilaterale.

Wat de punten betreft die nog op de gemeenschappelijke begroting zijn vermeld, weet u dat deze meer en meer worden afgebouwd en dat daarin nog enkele subsidiëringen zijn voorzien die betrekking hebben bij voorbeeld ofwel op Brussel, ofwel op multilaterale organisaties zoals de UNESCO enzovoort.

-De heer H. Boel, Voorzitter, treedt opnieuw als Voorzitter op.

Wat het personeelskader betreft, heb ik reeds geantwoord aan de heer Seeuws.

Ik wilde ook nog antwoorden op de vragen die de heer Kuijpers heeft gesteld. Welnu, ik ben niet beschaamd over dit ontwerp van decreet. Wij hebben altijd goede contacten gehad met degenen die al jaren in de vrije verenigingen werkzaam zijn op het gebied van de internationale culturele betrekkingen. Wij moeten werken op twee vlakken. Wat men niet kan doen langs officiële weg — u weet zeer goed dat wij in Frankrijk geen akkoorden kunnen sluiten met Frans-Vlamingen — moet men doen langs het subsidiëren van de verenigingen die op dit gebied werkzaam zijn. Wanneer u zegt dat sommige van onze werkers in het buitenland beter bekend zijn dan hier bij ons, dan twijfel ik daaraan sterk. Ze zijn misschien bij sommigen minder bekend, maar zeker niet bij de grote meerderheid van deze Cultuurraad.

De relaties van volk tot volk zijn zeer belangrijk, maar in landen waar er geen autonomie is voor bepaalde volkeren, kunnen wij niet werken langs officiële weg, enkel door middel van subsidiëring van verenigingen die zich met deze relaties bezig houden.

U hebt ook nog gesproken over het steunen van Vlamingen in Wallonië. U is best geplaatst om te weten welke daar de problemen zijn. Er is op dat vlak een wederkerigheid waarvan de meesten van ons ook niet willen weten. Ik ben er vast van overtuigd dat er wel mogelijkheden zijn in een open gesprek van gemeenschap tot gemeenschap. Deze kunnen leiden tot het sluiten van een cultureel akkoord met Wallonië. Wij hebben ons daartegen nooit verzet, integendeel. Maar, wij moeten weten wat daarvan de gevolgen zijn op vlakken waarvan wij nog geen vermoeden hebben op dit ogenblik. *(Applaus bij de leden van de meerderheid)*

DE VOORZITTER De heer Kuijpers heeft het woord.

DE HEER W. KUIJPERS: Mevrouw de Minister, er is een wezenlijk onderscheid tussen het ter

beschikking stellen van 15 miljoen frank op een post van de onderwijsbegroting voor het subsidiëren van Waalse zijde uit aan Franstalige **elite-instellingen** in Vlaanderen — «**franskiljons**» dus — en het subsidiëren vanuit Vlaanderen van cultureel werk voor Vlamingen in Wallonië. De organisatie «Band» heeft geen imperialistisch objectief, maar betracht enkel de sociale en culturele opvang van onze volksgenoten in de deelstaat Wallonië. Daarom is de schamele subsidiëring die de vereniging krijgt, totaal ontoereikend.

DE VOORZITTER: Mevrouw de Minister heeft het woord.

MEVROUW R. DE BACKER-VAN OCKEN, Minister van de Vlaamse Gemeenschap: Het is natuurlijk duidelijk dat wij geen imperialistische objectieven hebben, en eveneens dat wij ons strikt willen houden aan de wettelijkheid. Het is niet omdat zoals u beweert, sommigen de wettelijkheid niet zouden naleven, iedereen dat slechte voorbeeld zou moeten volgen.

DE HEER L. VAN GEYT : Mijnheer de Voorzitter, ik zou even heel kort willen reageren op de opmerkingen van mevrouw de Minister bij de amendementen. Ze heeft de betekenis van de bewuste passage in artikel 6 verduidelijkt maar dan is het nodig om de tekst in de zin van deze verduidelijking te verbeteren. Op basis van de uitleg van mevrouw de Minister zou in paragraaf 3 van artikel 6 het enkelvoud moeten worden gebruikt in plaats van het meervoud.

Zal ik naar de tribune gaan om mij beter verstaanbaar te maken?

MEVROUW R. DE BACKER-VAN OCKEN, Minister van de Vlaamse Gemeenschap: **Mijnheer de Voorzitter**, mag de heer Van Geyt het nog eens duidelijk lezen ?

DE HEER L. VAN GEYT: Ik vraag dat op basis van de uitleg door mevrouw de Minister gegeven, paragraaf 3 van artikel 6 in het enkelvoud zou worden opgesteld en niet in het meervoud, namelijk «de afgevaardigde van de Minister kan binnen de vijftien dagen... », omdat anders verarring mogelijk is met het gestelde in de eerste paragraaf.

MEVROUW R. DE BACKER-VAN OCKEN, Minister van de Vlaamse Gemeenschap : **Mijnheer de Voorzitter**, ik ga akkoord met de heer Van Geyt .

DE HEER L. VAN GEYT: Wat het tweede amendement betreft, heb ik de bedoeling van de Commissie wel degelijk begrepen, maar ik zou er toch de nadruk willen op leggen dat in de laatste zin van het vierde lid van artikel 8 men de uitdruk-

king «elke strekking» niet kan behouden. Dat gaat niet, want dan zouden er inderdaad vier zijn plus de andere die in de Raad vertegenwoordigd zijn. Ik meen dat mijn formulering zulks verhelpt. In elk geval, zegt de voorgestelde formule iets anders dan wat bedoeld wordt.

Indien u de formule die door mij werd voorgesteld, niet wenst te weerhouden, zou u dan ook ten minste de tekst dienen aan te passen mits «elke strekking» te vervangen door «verschillende strekkingen». «Elke strekking» zou immers in tegenpraak zijn met de bedoeling.

MEVROUW R. DE BACKER-VAN OCKEN, Minister van de Vlaamse Gemeenschap : **Mijnheer de Voorzitter**, ik denk inderdaad dat de heer Van Geyt gelijk heeft en dat «verschillende strekkingen» beter is.

DE HEER L. VAN GEYT: De tekst wordt dus gewijzigd als volgt: «Het (uitvoerend bureau) is dusdanig samengesteld dat verschillende ideologische en filosofische strekkingen er in vertegenwoordigd zijn».

DE VOORZITTER: Vraagt nog iemand het woord ? (*Neen*)

Aangezien niemand meer het woord vraagt, verklaar ik de algemene bespreking gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

DE VOORZITTER: Wij gaan thans over tot de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet tot oprichting van een openbare instelling genaamd «Commissariaat-Generaal van de Nederlandse Cultuurgemeenschap in België voor de buitenlandse culturele samenwerking», waarvan het door de Commissie gewijzigd opschrift luidt als volgt: Ontwerp van decreet tot oprichting van een openbare instelling genaamd «Commissariaat-generaal voor de internationale culturele samenwerking van de Nederlandse cultuurgemeenschap in België».

De door de Commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen.

Artikel 1

Onder de benaming « Commissariaat-generaal voor de internationale culturele samenwerking van de Nederlandse cultuurgemeenschap in België » wordt een openbare instelling met rechtspersoonlijkheid opgericht. Het commissariaat-generaal wordt ingedeeld bij de instellingen van categorie A genoemd bij artikel 1 van de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut.

— *Aangenomen.*

Artikel 2

Binnen het raam van de beschikbare middelen, van de grondwettelijke en wettelijke bepalingen, van de algemene voorschriften inzake culturele samenwerking en van de in de culturele verdragen aangegane verplichtingen, wordt het commissariaat-generaal belast met de voorbereiding van de internationale samenwerking en met de uitvoering van de taken, die dit met zich brengt in verband met de materies, die afhangen van de cultuurgemeenschap.

DE VOORZITTER : Op dit artikel is er een amendement, voorgesteld door de heer Van Grembergen, dat luidt als volgt : Op de zesde regel van dit artikel na het woord «samenwerking» de woorden «en de culturele en educatieve aspecten van de ontwikkelingssamenwerking» invoegen.

DE HEER P. VAN GREMBERGEN: Mijnheer de Voorzitter, wij handhaven dit amendement. Tijdens de algemene bespreking heeft mevrouw de Minister ons een uitleg gegeven die eigenlijk volledig past in onze zienswijze en in onze redenering. Wij wensen dit echter expliciet vast te leggen. Vandaar dat de invoeging, zoals wij deze voorstellen, noodzakelijk blijft. Daarom vragen wij de naamstemming over het amendement.

DE VOORZITTER: Wordt het amendement gesteund? (*Meer dan 5 leden staan op*) Het amendement wordt gesteund. Wordt het verzoek om naamstemming gesteund door ten minste 12 leden? (*II leden van de VU staan op*) Daar deze vraag onvoldoende gesteund wordt, zullen wij over het amendement van de heer Van Grembergen stemmen bij zitten en opstaan.

— *Het amendement wordt bij zitten en opstaan verworpen.*

— *Artikel 2 is aangenomen.*

Artikel 3

Het beheer van het commissariaat-generaal berust bij de Minister tot wiens bevoegdheid de Nederlandse cultuur behoort.

— *Aangenomen.*

Artikel 4

De Minister van Buitenlandse Zaken en de Minister tot wiens bevoegdheid de Nederlandse cultuur behoort, stellen, in onderling overleg, de lijst op van de landen, die voor de werking van het commissariaat-generaal in aanmerking komen. Deze lijst kan te allen tijde worden herzien. Zo geen akkoord wordt bereikt beslist de Ministerraad.

DE VOORZITTER: Op dit artikel zijn er twee amendementen. Een eerste amendement wordt voorgesteld door de heer Van Grembergen en strekt ertoe de tekst van dit artikel te vervangen door wat volgt:

«De Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap stelt de lijst vast van de landen en de internationale organisaties die voor de werking van het commissariaat-generaal in aanmerking komen».

De heer Van Grembergen heeft het woord.

DE HEER P. VAN GREMBERGEN: Mijnheer de Voorzitter, de stemming over dit amendement gaat over onze culturele autonomie en de brede verantwoordelijkheid die wij aan deze Cultuurraad wensen te geven in verband met deze autonomie. Wij vragen zelf te kunnen beslissen met wie wij akkoorden wensen aan te gaan.

DE VOORZITTER : Wij stemmen over het amendement van de heer Van Grembergen bij zitten en opstaan.

— *Het amendement wordt bij zitten en opstaan verworpen.*

DE VOORZITTER: Op dit artikel is er eveneens een amendement, voorgesteld door de heer Jorissen, dat ertoe strekt in de tekst van dit artikel op de derde regel, na het woord «die» in te voegen wat volgt : «in hun geheel of slechts met betrekking tot een of enkele van de binnen hun grenzen wonende cultuurgemeenschappen».

De heer Jorissen heeft het woord.

DE HEER W. JORISSEN: Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, geachte collega's, ik zal dit amendement even verdedigen opdat de meerderheid de tijd zou hebben haar leden naar hier te roepen zodat zij in aantal zouden zijn om te stemmen.

«Dit amendement voorziet in een leemte» is een klassiek zinnetje dat hier best kan worden toegepast.

In de memorie van toelichting staat dat het internationaal cultureel verdrag waardoor België aangesloten is bij de **Agence** de coopération technique et culturelle, alleen geldig is voor de Franse gemeenschap in dit land.

Mutatis mutandis kan dit ook in sommige gevallen voor onze Nederlandstalige cultuurgemeenschap gelden ten opzichte van landen, het is de Minister niet onbekend, waartoe verschillende cultuurgemeenschappen behoren die soms erkend zijn zoals in federale staten. Het is goed mogelijk dat wij met één bepaalde cultuurgemeenschap een akkoord wensen te sluiten en niet met de andere. Het is daarom dat ik mijn amendement, dat de logica zelf is en dus waarschijnlijk door de meerderheid zal worden verworpen, hier verdedig.

DE VOORZITTER : Wij stemmen over het amendement van de heer Jorissen bij zitten en opstaan.

— *Het amendement wordt bij zitten en opstaan verworpen.*

— *Artikel 4 is aangenomen.*

Artikel 5

De werkprogramma's inzake internationale culturele samenwerking worden gemeenschappelijk vastgesteld door de Minister van Nationale Opvoeding en de Minister tot wiens bevoegdheid de Nederlandse cultuur behoort.

— *Aangenomen.*

Artikel 6

De Minister tot wiens bevoegdheid de Nederlandse cultuur behoort wordt bijgestaan door een programmatiecomité.

§ 1. Het programmatiecomité telt 12 leden van wie één vertegenwoordiger van het Ministerie van Nationale Opvoeding en drie vertegenwoordigers van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking.

De overige leden, waaronder de voorzitter, worden gekozen onder de ambtenaren-generaal van de Nederlandse taalrol, van de departementen die bij het buitenlands cultureel beleid kunnen worden betrokken. De leden van het programmatiecomité worden benoemd door de Minister tot wiens bevoegdheid de Nederlandse cultuur behoort, op voorstel van de betrokken Minister, met inachtneming van de bepalingen van het decreet van 28 januari 1974 betreffende het cultuurpact.

De leden van het programmatiecomité worden aangesteld voor een periode van vier jaar. Hun mandaat is vernieuwbaar. De commissaris-generaal en de adjunct-commissaris-generaal wonen de vergaderingen van het programmatiecomité bij.

§ 2. Het programmatiecomité brengt op eigen initiatief advies uit ten einde de coördinatie tussen het commissariaat-generaal en de betrokken departementen te bevorderen.

§ 3. De afgevaardigde van de Minister van Buitenlandse Zaken kan binnen 15 dagen, nadat door het programmatiecomité een advies werd uitgebracht, de aandacht van de Minister tot wiens bevoegdheid de Nederlandse cultuur behoort, vestigen op de diplomatieke gevolgen die aan de uitvoering van de werkprogramma's zijn verbonden.

DE VOORZITTER: Dames en heren, op dit artikel is er een amendement, voorgesteld door de heer Van Geyt dat ertoe strekt in de tekst van § 3 van dit artikel, op de eerste regel, de woorden «de

Minister» te vervangen door de woorden «het Ministerie».

De heer Van Geyt heeft het woord.

DE HEER L. VAN GEYT : Mijnheer de Voorzitter, er is afgesproken met de Minister dat de tekst in het enkelvoud zou worden gesteld, dus wordt het «De afgevaardigde van de Minister kan.. » en vervalt mijn amendement.

DE VOORZITTER: Ik meen dat iedereen het eens is met deze tekstwijziging. (*Instemming*) Geen verdere opmerkingen meer ? (*Neen*)

— *Artikel 6 is aangenomen.*

Artikel 7

Het dagelijks beheer berust bij de commissaris-generaal bijgestaan door een adjunct-commissaris-generaal, die benoemd worden door de Koning op voordracht van de Minister tot wiens bevoegdheid de Nederlandse cultuur behoort.

De commissaris-generaal vertegenwoordigt het commissariaat-generaal in alle gerechtelijke en buitengerechtelijke handelingen.

DE VOORZITTER : Op dit artikel is er een amendement, voorgesteld door de heer Van Grembergen, dat ertoe strekt op de derde regel van het eerste lid van dit artikel de woorden «een adjunct-commissaris-generaal» te vervangen door de woorden drie adjunct-commissarissen-generaal».

De heer Van Grembergen heeft het woord.

DE HEER P. VAN GREMBERGEN: Mijnheer de Voorzitter, wij verwijzen naar de uiteenzetting bij de algemene bespreking.

DE VOORZITTER: Dames en heren, wij stemmen over het amendement van de heer Van Grembergen bij zitten en opstaan.

— *Het amendement wordt bij zitten en opstaan verworpen.*

— *Artikel 7 is aangenomen.*

Artikel 8

Met het oog op de toepassing van artikel 8 van de wet van 16 juli 1973 waarbij de bescherming van de ideologische en filosofische strekkingen gewaarborgd wordt, wordt een Raad van Advies voor de internationale culturele samenwerking opgericht. De Raad van Advies is samengesteld uit 27 leden, door de Koning op de voordracht van de in artikel 5 genoemde Ministers benoemd, uit deskundigen in onderwijs, wetenschap, cultuur en jeugdzaken, voor een periode van vier jaar. Deze Raad kan een

vertegenwoordiger van de Raad van de Duitse Cultuurgemeenschap uitnodigen zijn werkzaamheden als waarnemer te volgen.

Deze Raad vergadert ten minste tweemaal per jaar en geeft op verzoek van de bevoegde Minister of op eigen initiatief advies over alle aangelegenheden die betrekking hebben op de opdracht van het commissariaat-generaal. De werking van de Raad van Advies wordt door de Koning geregeld. De Raad van Advies kiest onder zijn leden een voorzitter en drie ondervoorzitters. Zij vormen samen het uitvoerend bureau. Het is dusdanig samengesteld dat verschillende ideologische en filosofische strekkingen er in vertegenwoordigd zijn. De commissaris-generaal en de adjunct-commissaris-generaal nemen, met raadgevende stem, deel aan de vergaderingen van de Raad van Advies.

DE VOORZITTER: Op dit artikel is er een amendement, voorgesteld door de heer Van Geyt, dat ertoe strekt in de tekst van het vierde lid van dit artikel, op de derde regel, de woorden «elke ideologische en filosofische strekking» te vervangen door de woorden «elk van de meest representatieve vier ideologische en filosofische strekkingen».

De heer Van Geyt heeft het woord.

DE HEER L. VAN GEYT : Mijnheer de Voorzitter, de tekst is gewijzigd in akkoord met mevrouw de Minister. Mijn amendement vervalt dus.

DE VOORZITTER: Dames en heren, als ik mij goed herinner betreft het hier een tekstwijziging waarmee én de Minister én de Raad het eens zijn. (*Instemming*) Geen verdere opmerkingen meer ?

— *Artikel 8 is aangenomen.*

Artikel 9

De ontvangsten van het commissariaat-generaal bestaan uit :

- a. een jaarlijkse dotatie ingeschreven op de begroting van het Ministerie van Nederlandse Cultuur ;
- b. erfstelling, giften en legaten die te zijnen gunste met de goedkeuring of machtiging van de Koning worden gedaan;
- c. opbrengsten van bezittingen ;
- d. inkomsten van activiteiten en andere baten.

— *Aangenomen.*

Artikel 10

Jaarlijks stelt het commissariaat-generaal een verslag op over zijn activiteit gedurende het vorig jaar. Dit verslag moet door de Minister tot wiens bevoegdheid de Nederlandse cultuur behoort ten

laatste op 30 juni op het bureau van de Cultuurraad worden ingediend. Het verslag wordt binnen zes maanden na zijn indiening onderzocht door de Commissie voor Buitenlands Cultuurbeleid van de Cultuurraad. Eveneens hoort deze commissie ten minste tweemaal per jaar de Minister over de stand van zaken betreffende zijn werkzaamheden.

— *Aangenomen.*

Artikel 11

Bij ontbinding van het commissariaat-generaal neemt de Nederlandse cultuurgemeenschap het actief en het passief ervan over.

— *Aangenomen.*

Artikel 12

In artikel 1 van de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut wordt de categorie A, naar alfabetische volgorde aangevuld met het «**Commissariaat-generaal** voor de internationale culturele samenwerking van de Nederlandse cultuurgemeenschap in België».

— *Aangenomen.*

Artikel 13

Dit decreet treedt in werking op 1 juli 1980.

— *Aangenomen.*

DE VOORZITTER : Dames en heren, de artikels-gewijze bespreking is gesloten. De naamstemming over het gehele ontwerp van decreet zal straks worden gehouden.

VASTE NATIONALE CULTURPACTCOMMISSIE

Benoeming van 2 vaste en 2 plaatsvervangende Nederlandstalige leden

DE VOORZITTER: Overeenkomstig artikel 22 van de wet van 16 juli 1973 waarbij de bescherming van de ideologische en filosofische strekkingen gewaarborgd wordt en het overeenstemmend decreet van 28 januari 1974 betreffende het Cultuurpact, is aan de orde de geheime stemming over de benoeming van 2 vaste en 2 plaatsvervangende Nederlandstalige leden van de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie, respectievelijk ter vervanging van de heren Maurice Christiaens en Herman Balthazar, ontslagnemende vaste leden, en van de heren Paul Schlusmans, ontslagnemend plaatsvervangend lid, en Fred Pieters, plaatsvervangend lid, die ter opvolging van de heer Bal-

thazar als vast lid wordt voorgedragen, destijds alle vier op voordracht van de SP-fractie door de Raad respectievelijk tot vaste en plaatsvervangende leden benoemd.

De naam van de kandidaten gesteund door de SP-fractie werd met nadere gegevens in de zaal rondgedeeld. Het betreft dus de heer Fred Pieters en mevrouw Denise De Weerd, kandidaat-vaste-leden, en mevrouw Rita Bladt en de heer Marcel Van Poucke, kandidaat-plaatsvervangende-leden. Vraagt iemand het woord? (*Neen*)

Aangezien er maar één kandidaat voor elk toe te wijzen mandaat wordt voorgedragen, verklaar ik de heer Pieters en mevrouw De Weerd verkozen en benoemd tot vaste leden en mevrouw Bladt en de heer Van Poucke tot plaatsvervangende leden van de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie. Mevrouwen De Weerd en Bladt en de heer Van Poucke zullen eerstdaags worden opgeroepen om in mijn handen de eed te komen afleggen die is voorgeschreven bij artikel 1 van het koninklijk besluit van 3 juni 1976 tot regeling van de rechts-toestand van de voorzitters en van de leden van de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie en tot regeling van de werking ervan.

ONTWERP VAN DECREET tot oprichting van een openbare instelling genaamd «Commissariaat-generaal voor de internationale culturele samenwerking van de Nederlandse cultuurgemeenschap in België»

— 94 (1979-1980)-Nrs. 1 tot 9

Naamstemming

DE VOORZITTER: Aan de orde is de naamstemming over het afgehandelde ontwerp van decreet tot oprichting van een openbare instelling genaamd «Commissariaat-generaal voor de internationale culturele samenwerking van de Nederlandse cultuurgemeenschap in België».

Voorstel tot verdaging

DE VOORZITTER: De heer De Seranno heeft het woord.

DE HEER J. DE SERANNO: Mijnheer de Voorzitter, mag ik voorstellen dat we deze stemming morgenmiddag of een eerstvolgende vergadering zouden houden en dat de agenda in die zin wordt gewijzigd?

DE HEER W. JORISSEN: Maar, mijnheer de Voorzitter, de stemming is reeds begonnen.

DE VOORZITTER: Het is volgens mij onmogelijk de stemming tot morgen te verdagen, omdat

schikkingen dienen te worden getroffen met de Kamer en de Senaat. Indien de Raad het ermee eens is de stemming te verdagen tot de volgende vergadering van de Raad, kan ik mij daarover akkoord verklaren.

DE HEER J. DE SERANNO: Mijnheer de Voorzitter, wij hebben tijdig gevraagd dat de stemming zou worden uitgesteld.

DE HEER W. JORISSEN: Mijnheer de Voorzitter, ik **herhaal** het, de stemming was reeds begonnen.

DE VOORZITTER: Indien wij niet in aantal zijn, kunnen wij natuurlijk niet geldig stemmen en moeten wij de stemming bij het begin van de volgende vergadering alleszins hernemen. (*Geroep en twistgesprekken*)

Zoals ik kan uitmaken, wensen de meeste leden tot de stemming over te gaan. (*De VU-leden verlaten de zaal, met uitzondering van de heren Jorissen en Van Grembergen*)

Het incident is gesloten.

Naamstemming

Er wordt overgegaan tot de naamstemming.

Uitslag van de stemming:

106 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
103 leden hebben ja geantwoord;
2 leden hebben zich onthouden.

Het quorum werd niet bereikt. Derhalve is de naamstemming zonder gevolg en zal zij moeten worden herhaald.

Aan de stemming hebben deelgenomen:

Adriaensens H.	De Baere A.
Aerts F.	De Clercq Constant
Akkermans P.	Declercq Tijl
Baldewijns E.	Deconinck A.
Blanckaert K.	De Coster M.
Boel H.	De Grève L.
Bogaerts A.	De Meyer J.
Bourry M.	Deneir A.
Breyne P.	De Pauw- Deveen L.
Calewaert W.	De Seranno J.
Cardoen G.	Devos G. (Mej.)
Chabert J.	D'Haeyer R.
Claeys Walter	D'Hondt- Van Opdenbosch P.
Coens D.	Dhoore L.
Comelis F.	Diegenant A.
Croux L.	Dielens G. (Mevr.)
Cuvelier E.	Duclos A. (Mevr.)
Daems J.	Dupré J.
De Backer- Van Ocken R.	

Février S.	Smet M. (Mevr.)
Galle M.	Smets A.
Gerits J.	Smitt C. (Mej.)
Gheysen R.	Steverlynck A.
Gijs R.	Steyaert R. (Mej.)
Hancké L.	Storme M.
Herman-	Suykerbuyk H.
Michielsens L.	Swaelen F.
Houben F.	Taelman W.
Jorissen W.	Tobback L.
Kelchtermans L.	Turf-De Munter G.
Kempinaire A.	Tyberghien-
Kenens M.	Vandenbussche M.
Lagae A.	Uyttendaele R.
Leemans E.	Van den Brande L.
Lenaerts L.	Van Den Broeck O.
Lenssens J.	Van den Eynden J.
Lindemans L.	Van den Nieuwenhuijzen J.
Maes-Van	Vanderheyden V.
Robaeyns M.	Van der Niepen P.
Marchand C.	Van Elewyck J.
Mesotten W.	Van Elslande R.
Moors C.	Vangeel J.
Nauwelaerts R.	Van Geyt L.
Nauwelaerts-	Van Grembergen P.
Thues J.	Vangronsveld F.
Olivier M.	Vanhaverbeke A.
Otte R.	Vankeirsbilck E.
Panneels-Van	Van Nevel A.
Baelen M.	Vannieuwenhuyze R.
Poma K.	Van Rompaey R.
Ramaekers J.	Vergeylen J.
Rommel-	Verhaegen Guido
Souvagine A.	Verleysen W.
Rutten Mathieu	Verroken J.
Seeuws W.	Weckx H.
Smeers T.	Windels R.

Afwezig waren met kennisgeving van een gewettigde reden :

Anciaux V.	Eyskens M.
Bascour J.	Gabriels J.
Cauwenberghs F.	Geens G.
Claes Willy	Hostekint R.
Coppieters Alfons	Lavens A.
Danschutter L.	Martens W.
De Croo H.	Nutkewitz J.
Deleeck H.	Temmerman G.
De Loore-	Van Belle I.
Rae ymaekers J.	Vandenhove M.
Desutter E.	Vanderpoorten H.
Detiège L. (Mevr.)	Vandezande R.
De Weuire M. (Mej.)	van Waterschoot J.
De Winter A.	Willockx F.
De Wulf Roger	Wyninckx J.

DE VOORZITTER : Mijnheer Van Grembergen, u wordt verondersteld u te hebben onthouden, vermits u nog in de zaal aanwezig bent.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

DE VOORZITTER : Daar de Raad niet in aantal is om geldig te stemmen zullen wij, conform artikel 28 van het Reglement, om 17 uur stipt de stemming herhalen. De vergadering is geschorst.

— *De vergadering wordt geschorst om 16.55 uur.*

— *De vergadering wordt hervat om 17.05 uur.*

ONTWERP VAN DECREET tot oprichting van een openbare instelling genaamd «Commissariaat-generaal voor de internationale culturele samenwerking van de Nederlandse cultuurgemeenschap in België».

— 94 (1979-1980)-Nrs. 1 tot 9

Naamstemming (Herhaling)

DE VOORZITTER: Dames en heren, wij hervatten de vergadering. Aan de orde is de herhaling van de zonder gevolg gebleven naamstemming over het ontwerp van decreet tot oprichting van een openbare instelling genaamd «Commissariaat-generaal voor de internationale culturele samenwerking van de Nederlandse cultuurgemeenschap in België» .

Er wordt overgaan tot de naamstemming.

Uitslag van de stemming:

106 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;
106 leden hebben ja geantwoord.

Het quorum werd niet bereikt. Derhalve is de naamstemming zonder gevolg en zal zij moeten worden herhaald.

Aan de stemming hebben deelgenomen:

Adriaensens H.	De Backer-
Aerts F.	Van Ocken R.
Akkermans P.	De Baere A.
Baldewijns E.	De Clercq Constant
Blanckaert K.	Declercq Tijnl
Boel H.	Deconinck A.
Bogaerts A.	De Coster M.
Bourry M.	De Grève L.
Breyne P.	Demeulenaere-
Calewaert W.	De Wilde F.
Chabert J.	De Meyer J.
Claeys Walter	Deneir A.
Coens D.	De Pauw-
Comelis F.	Deveen L.
Croux L.	De Seranno J.
Cuvelier E.	Devos G. (Mej.)
Daems J.	D'Haeyer R.
d'Alcantara A.	

D'Hondt-Van	Seeuws W.
Opdenbosch P.	Smeers T.
Dhoore L.	Smet M. (Mevr.)
Diegenant A.	Smets A.
Dielens G. (Mevr.)	Smitt C. (Mej.)
Duclos A. (Mevr.)	Steverlynck A.
Dupré J.	Steyaert R. (Mej.)
Février S.	Storme M.
Galle M.	Suykerbuyk H.
Gerits J.	Swaelen F.
Gheysen R.	Taelman W.
Gijs R.	Tindemans L.
Hancké L.	Tobback L.
Herman-	Turf-De
Michielsens L.	Munter G.
Houben F.	Tyberghien-
Kelchtermans L.	Vandenbussche M.
Kempinaire A.	Uyttendaele R.
Kenens M.	Van den Brande L.
Lagae A.	Van Den Broeck O.
Leemans E.	Van den Eynden J.
Lenaerts L.	Van den Nieuwenhuijzen J.
Lenssens J.	Vanderheyden V.
Lindemans L.	Van der Niepen P.
Maes-Van	Van Elewyck J.
Robaey M.	Van Elslande R.
Marchand C.	Vangeel J.
Mesotten W.	Van Geyt L.
Moors C.	Vangronsveld F.
Nauwelaerts R.	Vanhaverbeke A.
Nauwelaerts-	Vankeirsbilck E.
Thues J.	Van Nevel A.
Olivier M.	Vannieuwenhuyze R.
Otte R.	Van Rompaey R.
Panneels-	Verberckmoes F.
Van Baelen M.	Vergeylen J.
Poma K.	Verhaegen Guido
Ramaekers J.	Verleysen W.
Rommel-	Verroken J.
Souvagie A.	Weckx H.
Rutten Mathieu	Windels R.

Afwezig waren met kennisgeving van een gewettigde reden :

Anciaux V.	Dewulf Roger
Bascour J.	Eyskens M.
Cauwenberghs F.	Gabriels J.
Claes Willy	Geens G.
Coppieters Alfons	Hostekint R.
Danschutter L.	Nutkewitz J.
De Croo H.	Temmerman G.
Deleeck H.	Van Belle I.
De Loore-	Vandenhove M.
Raeymaekers J.	Vanderpoorten H.
Desutter E.	Vandezande R.
Detiège L. (Mevr.)	van Waterschoot J.
De Weweire M. (Mej.)	Willockx F.
De Winter A.	Wyninckx J.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

DE VOORZITTER: De zonder gevolg gebleven naamstemming zal bij het begin van de volgende openbare vergadering worden herhaald.

VRAAG OM UITLEG (R.v.O. art. 49) van de heer G. De Rouck tot de Minister van de Vlaamse Gemeenschap (A. Kempinaire) over de afbraak van een industrieel gebouw en het erbij behorend torentje te Ronse

DE VOORZITTER: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer De Rouck tot de heer Kempinaire, Minister van de Vlaamse Gemeenschap, over de afbraak van een industrieel gebouw en het erbij behorend torentje te Ronse.

De heer De Rouck heeft het woord.

DE HEER G. DE ROUCK (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, in antwoord op mijn vraag van 15 januari 1980 over het industrieel gebouw Cambier te Ronse heeft Minister De Backer-Van Ocken verklaard dat het nieuw te bouwen volume naast de «toren» inzake gabariet zal afgestemd zijn op het bestaand fabrieksgebouw — dat ik verdedigd had als waardevol industrieel gebouw en dat intussen met de grond werd gelijk gemaakt — zodat de toren zijn accent bewaart; dat bovendien de bouwlijn van het bestaand gebouw zal worden gevolgd ten einde visuele binding met de «toren» te realiseren en het perspectief van de wand te sluiten ; dat ten slotte ook voor deze nieuwbouw een architectuur zal worden gerealiseerd met uitgesproken integratiekwaliteiten.

Intussen werd vóór enkele weken het torentje afgebroken. Mevrouw de Minister, ik heb hier de foto ter beschikking van het gebouw dat werd afgebroken, foto die genomen werd tijdens de afbraak zelf.

Graag had ik van de geachte Minister vernomen hoe het mogelijk is in dit land dat ministeriële uitleg zo maar kan worden genegeerd en of de Minister in kennis gesteld werd van deze beslissing en van de oorzaken die tot deze beslissing hebben geleid.

Bewijzen deze feiten niet eens te meer dat we gelijk hadden op 4 maart jongstleden, toen we in een vraag aandrongen op een efficiëntere bescherming van ons industrieel erfgoed en vaststelden dat de huidige middelen en organen daartoe ontoereikend zijn ?

DE VOORZITTER: De heer Kempinaire, Minister van de Vlaamse Gemeenschap, heeft het woord.

DE HEER A. KEMPINAIRE, Minister van de Vlaamse Gemeenschap (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, collega's, gevolg gevend aan de vraag om uitleg kan ik aan de heer De Rouck het volgend antwoord geven.

Artikel 11, § 2, van het decreet van 3 maart 1976 bepaalt dat voor een beschermd monument alle vergunning verlenende instanties alsmede de gemachtigde ambtenaar van stedenbouw ertoe gehouden zijn, binnen dertig dagen na ontvangst van het dossier, bij de bevoegde Minister of zijn gemachtigde, advies in te winnen. De Minister brengt binnen dertig dagen bij hen een bindend advies uit.

Voor het gebouw Cambier te Ronse is deze procedure gevolgd. De Rijksdienst heeft het hoger vermeld advies uitgebracht op 13 september 1979 en de bouwtoelating is door de gemeente uitgereikt op 27 september 1979 met in achtneming van dit advies, dat onder meer de slooping van de toren verbiedt.

Het is dus onjuist te beweren dat ondanks de richtlijnen van de Minister van Cultuur een gebouw «ZO maar» kan afgebroken worden.

In dit geval is het duidelijk gebleken dat de in het decreet van 3 maart 1976 voorziene samenwerking tussen de Rijksdienst voor Monumenten- en Landschapszorg en het Bestuur voor de Stedenbouw wel degelijk efficiënt heeft gewerkt, maar dat de eigenaar de bepalingen van de bouwtoelating niet heeft gerespecteerd.

De Rijksdienst maakt hiervoor proces-verbaal op en heeft reeds gereageerd door de wederopbouw van de toren te vorderen.

DE VOORZITTER: Vraagt nog iemand het woord ? (*Neen*)

Het incident is gesloten.

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES

Wijzigingen onder de vaste en de plaatsvervangende leden

DE VOORZITTER: Door de SP-fractie wordt voorgesteld :

- in de Commissie voor de begroting:
 - de heer Tobback als vast lid te vervangen door de heer Ramaekers;
 - de heer Willockx als plaatsvervangend lid te vervangen door de heer Tobback;
- in de Commissie voor culturele promotie en het cultureel patrimonium de heer Willockx als plaatsvervangend lid te vervangen door mevrouw De Pauw-Deveen ;
- in de Commissie voor jeugdbeleid, permanente vorming en sport de heer Vemimmen als vast

lid te vervangen door mevrouw De Pauw-De Veen ;

- in de Commissie voor onderwijs :
 - de heer Hostekint als vast lid te vervangen door de heer Ramaekers ;
 - de heer Bourry als plaatsvervangend lid te vervangen door de heer Hostekint.

Door de PVV-fractie wordt voorgesteld :

- in de Commissie voor buitenlands cultuurbeleid de heer Kempinaire als vast lid te vervangen door de heer Pans;
- in de Commissie voor mediabeleid:
 - de heer De Winter als vast lid te vervangen door de heer Buchmann;
 - de heer De Croo als plaatsvervangend lid te vervangen door de heer Van Renterghem;
- in de Commissie voor onderwijs de heer De Croo als vast lid te vervangen door de heer Bril ;
- in de Commissie voor taalwetgeving en taalbescherming mevrouw Herman-Michielsens en de heer Vanderpoorten als vaste leden te vervangen door de heren Van De Velde en Van Renterghem.

Geen bezwaar? (*Neen*)

Aldus is besloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

DE VOORZITTER: Dames en heren, we zijn aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Ik stel voor het bepalen van datum, uur en agenda voor de volgende openbare vergadering aan het Bureau en uw Voorzitter over te laten. (*Instemming*)

Op de agenda van de volgende vergadering zal alleszins de herhaling van de heden zonder gevolg gebleven naamstemming geplaatst worden. De vergadering is gesloten.

— *De vergadering wordt gesloten om 17.15 uur.*

SCHRIFTELIJKE VRAGEN (R.v.O. art. 51)

Indiening

Schriftelijke vragen werden ingediend door de heren A. Bourgeois, J. Caudron, F. Colla, A. De Beul, A. De Cordier, mevrouw J. De Loore-Raeymaekers, de heren P. De Vlies, S. Février, W. Jorissen, W. Kuijpers, mevrouw M.L. Maes-Vanrobaeys, de heren C. Moors, K. Poma, W. Seeuws, H. Suykerbuyk, G. Temmerman, J. Valkeniers, C. Van O. Van Ooteghem.